APOSTOLUL

REVISTA CADRELOR DIDACTICE EDITATĂ DE SINDICATUL ÎNVĂȚĂMÂNT NEAMȚ

SERIE NOUĂ, ANUL III, NR. 30
SEPTEMBRIE 2001

Mediocritate și excelență

Despre perfecționarea pregătirii personalului didactic se vorbește ca despre o componentă a creșterii calității actului instructiv-educativ, în competiție cu alte componente ale reformei, cum ar fi cea referitoare la informatizarea învățământului sau la "reforma curriculară", managerială etc. Așa s-a ajuns la situații în care pădurea nu mai poate fi văzută din cauza copacilor. Multe școli și-au dotat "Laboratoarele de informatică", fără să rezolve problema... încălzirii sau pe cea mai complicată, a specialiștilor capabili să realizeze "instruirea tehnologică", uitând de ridicolul punerii căruței înaintea cailor.

După 1990 s-au petrecut în învățământ transformări radicale din punct de vedere al structurii de cadre: o amplă acțiune de "reașezare" prin pretransferare și transferare pe baza unei criteriologii relative (vechime în munca în învățământ, continuitate, grade didactice, domiciliu, număr de copii, ba chiar... sănătatei). De această măsură organizatorică au beneficiat în primul rând cadre didactice din mediul rural, fiind vizate posturi din școlile generale "de centru", precum și licee sau grupuri școlare. O analiză atentă a consecințelor imediate s-a materializat în scăderea calității pregătirii paralel cu creșterea procentului de note bune și foarte bune. Explicația este prelungirea unor reflexe ale profesorului rural, care produc o relație inversă între competiția valorică (reflectând pregătirea reală) și competiția docimologică (produs al reflexului despre care era vorba).

Efectele s-au observat în concursurile de admitere la licee și în competițiile școlare (întreceri, concursuri, olimpiade): elevi cu medii de absolvire mari și foarte mari au ratat concursuri de admitere chiar modeste ca pretenții. În privința concursurilor și olimpiadelor școlare, s-a observat scăderea drastică a numărului de participanți, dar și a calității rezultatelor. Considerăm de o gravitate alarmantă prelungirea, chiar "cronicizarea" acestui declin, care s-a acutizat și a devenit "public" prin recenta instituire a examenului de capacitate. Am avut neplăcuta ocazie de a constata dezamăgirea părinților care și-au văzut premianții incapabili să obțină o notă de promovare la capacitate. În unele cazuri s-au produs chiar conflicte între părinți și profesori (diriginți).

Prof.dr. Dumitru D. URSACHE
Liceul Economic, Piatra Neamț

(Continuare în pag. 7)

O colecție de artă salvată din calea terorismului!

Prima expoziție de artă exotică (din Caraibe, Africa și Oceania), găzduită în toamna anului trecut de Muzeul de Istorie din Piatra Neamț pe baza colecțiilor domnului Dan Purcara, s-a bucurat de un succes deosebit. Evenimentul a fost deja prezentat cititorilor revistei Apostolul. În consecință, după o călătorie în SUA, colecționarul româno-american a adăugat celor 170 de exponate inițiale încă 150 de obiecte extrem de valoroase, sprijinind deschiderea unei a doua expoziții - mult mai bogată și mai complexă din punct de vedere artistic și morfologic - la Muzeul de Etnografie din Piatra Neamț. Ea a putut fi vizitată aici pe tot parcursul sezonului turistic din 2001, până la începutul lunii septembrie (atrăgând un număr record de oaspeți: 3000!). Datorită mediatizării și ecoului favorabil pe care l-a avut în rândul publicului, expoziția a fost solicitată de Muzeul Etnografic al Moldovei din Iași (Palatul Culturii), unde va fi inaugurată la sfârșitul lunii septembrie a.c., urmând ca în 2002 ea să poposească și la Muzeul Satului din București. Oricum, titlul ales pentru manifestarea de la Iași mi se pare premonitoriu: "Artă pierdută"!

Cu acest prilej, stabilisem cu Dan Purcara înregistrarea unui interviu care să detalieze proiectele sale expoziționale din România. Din păcate, momentul întâlnirii noastre a fost precedat, cu două zile, de atacul terorist asupra SUA și convorbirea cu pricina "a căzut". Atât am putut afla din neagra mâhnire așternută peste sufletul colecționarului româno-american: că toată munca și investițiile sale de peste două decenii, concentrate în "Lost Gallery" din New York - situată la numai o lățime de stradă de World Trade Center (cele două turnuri "gemene") - au fost îngropate în câteva minute sub un morman de moloz! Așadar, se poate spune că valorile artistice aduse de dl. Purcara în țara noastră reprezintă tot ceea ce s-a

Emil NICOLAE

(Continuare în pag. 7)

În dezbatere PROIECTUL LEGII DE SALARIZARE ÎN DOMENIUL BUGETAR

Nu cu mult timp în urmă, Guvernul a elaborat un proiect în domeniul salarizării în domeniul bugetar, cu intenția declarată de a crea un sistem unitar și cât mai echitabil, care să înlăture deficiențele Legii 154/1997 și ale actelor normative apărute ulterior în domeniul salarizării personalului bugetar.

Cum se întâmplă de cele mai multe ori în România, între declarațiile de intenție și realitate există mari discrepanțe. Astfel, proiectul prezentat nu numai că nu reușește să elimine disparitățile induse de vechea lege a salarizării în sectorul bugetar, dar crează sau amplifică alte inechități inadmisibile.

CE SE PROPUNE?

Printre principalele carențe ale noului proiect de lege am putea menționa:

- Revenirea la vechiul sistem de salarizare existent înainte de 1990, vechile "clase de salarizare" fiind înlocuite cu "nivele de salarizare" fără nici o corelație logică pe baza căreia să se facă promovarea dintr-o treaptă în alta;
- Creșterea decalajului între salariul minim și salariul maxim în sectorul bugetar, raportul fiind de 17,75, (3.500.000-maxim, 2.000.000-minim);
- Menținerea și chiar amplificarea decalajelor între diferite categorii de bugetari existând "bugetari de lux" - funcțiile de demnitate publică, salariații din Ministerul de Justiție ș.a., pe lângă care salariații din învățământ (prioritate națională!?) sunt niște "paria";
- Încălcarea flagrantă a Legii 128/1997 - Statutul personalului didactic prin anularea sporului de suprasolicitare neuropsihică (art. 50(13)), acest spor fiind inclus în salariul de încadrare;
- Încălcarea prevederilor Constituției României (deci proiectul trebuie considerat "neconstituțional"). Este vorba, în fapt, de articolul 38(5) care prevede "Dreptul la negocieri colective în materie de muncă și caracterul obligatoriu al convențiilor colective sunt garantate." Acest drept este preluat de Constituția României din prevederile Convenției nr.98 a OIM, Convenție ratificată de România.

Prof. Constantin BAROI
vicepreședinte S.L.I.C.S. Neamț

(Continuare în pag. 7)

S-au reluat ședințele ca altădată

Motto: *"Lupul își schimbă părul, dar năravul ba"*

Joi, 20 sept. 2001, a avut loc prima ședință cu directorii, după deschiderea noului an școlar.

Sală de ședințe a Consiliului Județean: foială mare, treburi multe, activitate și rezultate deosebite după un an de guvernare nouă, un raport de activitate mare și stufos, cât o zi de post (o oră și jumătate generalul a transpirat). Una peste alta, ședința a durat 6 ore fără pauză, căci "locotenenții" generalului în teritoriu n-au voie să fumeze și nici să irosească timpul fără folos!?

Ședința a fost bine organizată, cu prezență nominală, cu amenințarea pedepselor pentru recalcitranți sau indisciplinați la fel ca "în vremurile bune de altădată".

Ședința ca ședința, dar școlile sunt aceleași și la fel ca acum 12 ani, cu mici excepții, vor reglementarea cadrului legal de finanțare ceea ce, pe plan local, rămâne cea mai spinoasă și arzătoare problemă de rezolvat. Mai mult și peste așteptări, reprezentanții Prefecturii și ai Consiliului Județean nu ne-au onorat cu prezența gîndind probabil că învățământul nu merită prezența și implicarea lor.

S-au ridicat și luat în dezbatere și spre rezolvare și probleme foarte serioase. Comasarea elevilor într-un singur "Campus preuniversitar" la Grupul Școlar "Gheorghe Cartianu" - Piatra Neamț, (aproape 1000 de elevi) este o chestiune foarte serioasă, care generează pe de o parte disponibilizarea personalului de administrație și îngrijire de la toate internatele și cantinele liceelor din Piatra Neamț, iar pe de altă parte iscă problema preluării și închirierii spațiilor rămase libere în cămine și cantine.

Înțelegem necesitatea mijloacelor de transport pentru elevii mici aflați la o distanță mare față de școală, chiar merită mulțumiri și felicitări cei care au gândit și soluționat o asemenea problemă, dar nu putem accepta desființarea unor școli generale (Budești - Făurei, cu aproape 60 elevi) în mod arbitrar și peste voința oamenilor.

Așteptăm de aproape 3 luni de zile reluarea comisiei de dialog Sindicat - Inspectorat și avem speranța că într-un viitor foarte apropiat (?) vom reuși să mai soluționăm o serie de probleme legate de încadrări, suplimiri, salarizare etc.

Rămânem deschiși dialogului permanent cu puterea dar nu vom renunța niciodată la respectarea întocmai a legilor, a libertăților obținute și a drepturilor salariale.

Prof. Ștefan CORNEANU

DIN NOU, LA ȘCOALĂ

LA ÎNCEPUT DE AN ȘCOLAR

De o săptămână, a început școala. Pateticile declarații despre importanța școlii în societate, precum și liricoidele mărturisiri despre înălțătoarea misie a dascălului întru educarea tinerilor generații par a fi de multă vreme apă de ploaie pentru umbrelușele guvernanților, deoarece își găsesc o palidă oglindire în plan concret, adică pe statele de plată ale dascălilor. ■ Lipsa multor manuale, și-așa alternative, de pe băncile școlii, poate fi suplinită în librării, anticariate, tarabe, nu numai, printr-o arhiabundentă literatură de siestă sau excitație, prin videoclipuri hard, sexi (și porno), cultivând isteria și dezmățul, printr-o cascadă de concursuri de "miss" și dubioase tentații turistice. ■ În lista de tipărituri a celor peste 1000 de edituri particulare, cărora le-au fost date o dată cu autorizația și libertatea neîngrădită de a publica tot ce-ar putea aduce bani ■ chiar și în planul editurilor de stat, n-am întâlnit (cu excepția câtorva culegeri de exerciții, unor dicționare sau ghiduri de conversație), decât extrem de rar câte un titlu intrat în lista cărților fundamentale sau cu valoare pedagogică recunoscută. ■ La 100 de cărți oferite de librăriile de stat și particulare, doar 3- 4 sunt efectiv utile procesului de învățământ. ■ S-au indexat salariile cadrelor didactice. Prima indexare din acest an școlar și (probabil) ultima din 2001. Cu maxim 6%. Astfel că, un debutant își poate cumpăra, cu această "mărire", circa 200 grame parizer și 2- 3 cutii cu chibrituri. După ce mănâncă poa' să-și dea foc. ■ Au sosit și rechizitele școlare, conform O.G. nr. 33/16.08.2001. Numai că în proporție de 70% în raport cu cerințele. "Statul nu mai are bani", a afirmat un înalt guvernator. Însă altul a adăugat apoi: "Statul va aloca circa 160 de miliarde de lei pentru sprijinirea trupelor NATO în lupta împotriva terorismului." Cine-i mai înțelege? Nu suntem nici în NATO nici în UE și, cu alte cuvinte, ne scărpinăm în cap fără să ne mănânce! ■ E posibil ca, în aceste subțiri pachetele primite în școli, să nu fie rechizite în valoarea de 200.000 lei sau 250.000 lei/pachet. De ce? Simplu: lipsesc ghiozdanele promise de Guvernul Năstase (printre altele, probabil). ■ Au sosit și au intrat în exercițiul funcțiunii microbuzele pentru transportul elevilor. Numai că, se pare, o parte din ele (mai) sunt destinate la căratul cartofilor. Suntem în plină campanie de toamnă și probabil motorina e pe sponci, producția de barabule din acest an e mare și e păcat să rămînă pe câmp. Desigur, lista cu "împlinirile și neîmplinirile" din învățământ ar putea continua.

În concluzie, o crasă nepăsare bântuie prin cabinetele ministeriale și prin inimile guvernanților care tot mai socotesc învățământul a cincea roată la căruță, un fel de balast social care grevează bugetul statului. Managerii (mai mult sau mai puțin marxiști, de mai înainte) au încercat prin soluții revoluționare să facă din școli întreprinderi productive, după magica formulă a integrării învățământului cu cercetarea și producția. N-a prea ieșit nimic, nici producție, nici cercetare, nici învățământ. Nu trebuie să confundăm unele rezultate excepționale ale tinerilor olimpici români, pregătiți intensiv în cantonamente, cu nivelul mediu al învățământului românesc, aflat în cădere liberă.

Liviu UNGUREANU

Școala în Neamț

● În județ există peste 400 de unități școlare cu 800 de corpuri de clădire aferente ● foarte multe dintre unitățile de învățământ nu au sursă directă de apă potabilă și nici posibilitatea imediată de captare ● din cauza lipsei de apă potabilă și menajeră și a plasării toaletelor în curte, în condiții precare de ingienă, anual, multe din școlile din mediul rural nu primesc autorizație sanitară de funcționare ● majoritatea dotărilor din școli - în special băncile- există de aproape 50 ani, iar unele depășesc chiar o vechime de 60 de ani ● baza materială din cele mai multe unități de învățământ este precară și de cele mai multe ori se apelează la banii părinților pentru minimele dotări în procesul de învățământ ● Emil Creangă, inspectorul școlar general a declarat că,: "În condițiile actualului program de guvernare, într-o perioadă de cel mult 10 ani, progresiv, întreaga bază materială a școlilor va fi revizuită, ajungîndu-se la standardele europene" ● inspectorul general a cerut profesorilor să-și schimbe mentalitatea în raporturile cu elevii, renunțînd la stilul didactic excesiv: *"Acesta este mesajul nostru pentru deschiderea acestui an. Copilul vine la școală să fie învățat; modelul vest european de dialog cu elevul este cel mai indicat. Notele sînt sancțiuni, nu-l motivează nicidecum pe copil"* ● în concepția inspectorului general *"elementul catedră trebuie să dispară cît de curînd din procesul de învățămînt"*. Catedra ar separa dascălul de elev, făcînd comunicarea dificilă ● în Neamț, 15 școli sînt cuprinse în programul de reabilitare a Băncii Mondiale, program prin care sînt refăcute clădirile în interior și exterior, amenajate spațiile aferente școlilor și renovate sălile de clasă ● primarul Ion Rotaru a cerut centrelor școlare de execuție bugetară din Piatra Neamț să întocmească o listă cu necesarul de bănci, table și catedre, astfel încît, într-un interval de patru ani, progresiv, toată baza materială a școlilor din municipiul reședință de județ să fie înnoită: *"Este vorba de circa 3000 de bănci școlare. Începînd de anul viitor, sectorul școală va fi unul primordial în politica primăriei; în acest sector se vor produce adevărate schimbări"*. ● noul an școlar debutează cu o noutate: campusul de la Liceul de Chimie pe care Inspectoratul Școlar intenționează să-l aducă în doi ani la un standard fără egal în România.

Mariana OLTEAN

O SĂ FIE ȘI MAI BINE... IAR LA VARĂ CALD!

Am dorit mereu de când sunt în învățământ (și Doamne ce-au mai trecut anii!) un început de an școlar în normalitate, dar parcă așa cum l-am început pe ăsta niciodată n-a fost!

M-am întrebat de ce toată lumea e așa de derutată, tensionată, nesigură, obosită, tristă și ce anume își doresc dascălii în septembrie? Nu cred că-și doresc mare lucru, ci doar câteva informații clare și distincte. Vor să știe măcar cu o săptămână înaintea primului clopoțel: unde este clădirea școlii în care vor lucra, cine este director sau director adjunct, care-s modificările de ultimă oră ale programelor, de ce nu au ajuns "manualele-semnal" în școli (pentru clasa a XI-a, de exemplu), care-i structura anului școlar... Cât despre leafa din ianuarie 2002 - dacă va exista și de unde va veni - nici nu mai poate fi vorba.

Norocul nostru - suntem optimiști și zicem iar că-i bine, "merge și-așa" - este că avem locuri de muncă într-un sector numit "prioritate națională", că avem încă voie să visăm că nu vom organiza nici o grevă pentru a se respecta vreo lege, că nu vom mai avea creștere salarială negativă ca anul trecut (-8%), că vom beneficia de o portocală la Crăciun și un bilet la mare la vară, că vom primi bonuri de masă și că vom fi salutați cu tot respectul cuvenit și nu cu aroganța unei autorități cinice și inacceptabil de sonore.

Poate că asta-i de fapt normalitatea școlii noastre, iar acesta este firescul începutului de an școlar - cu oameni preocupați, îngânduraţi, împovărați, într-o economie de piață disfuncțională, într-o așezare nedreaptă a valorilor, într-o societate cu 4 anotimpuri, că doar nu suntem cu toții în Australia ca să ne fie și toamna cald...!

Prof. Dumitrița RĂDUCU

Centenarul Școlii 3 Piatra Neamț

Programul manifestărilor

PROIECT

■ **Joi, 15.11**
- festivitate sala Prefecturii
- program artistic
- dezvelirea plăcii comemorative
- vizitarea școlii
- lansarea
  - monografiei
  - anuarului școlii
  - revistei școlii
- lansare de carte
- expoziție desen (prof. Florea D.)

■ **Vineri, 16.11**
- competiții sportive
- carnavalul măștilor (cls. I-IV)
- seară distractivă-clasele V-VIII

■ **Sâmbătă, 17.11**
- concurs de cultură generală (faza finală) - "Vrei să fii milionar?"
- finalele competițiilor sportive.

▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII

Demnitatea cărții

Printre multiplele atribute ale cărții, aceea de marfă nu poate fi neglijată. Latura comercială a cărții a constituit însă, pentru o bună parte din puzderia editurilor apărute în ultimii ani, o adevărată capcană. Pornind de la un raționament just în primă și ultimă instanță, și anume că punctul maxim de interes al cărții este conținutul ei, și absolutizând acest lucru, unii editori au desconsiderat, din motive lesne de înțeles, demnitatea acestei alcătuiri omenești.

Fără îndoială o carte este un obiect. Despre utilitatea acestuia nu vrem să vorbim. Ca orice obiect concret ea este alcătuită din niște materiale a căror calitate trebuie să fie cea necesară. O copertă care nu protejează, o hârtie șifonată și proastă care nu suportă tiparul, un caracter de literă inadecvat, o cerneală care mânjește, o legătură care se desface, o neglijentă îndreptare a marginilor printr-o ghilotinare care nu corectează ci "execută" sunt tot atâtea motive ce transformă cartea într-un obiect derizoriu și indemn.

Iată că, din aproape în aproape, aspecte aparent formale se transformă în aspecte de conținut: pentru că unde e conținutul dacă din motive tehnice cartea devine ilizibilă? Și n-am spus nimic despre corectura expediată în grabă, în care inversările de litere transformă cuvintele în animale necunoscute, n-am spus nimic despre intercalările absurde de rânduri, de coli tipografice tipărite pe o singură parte și în care, după două pagini poți "citi" două pagini albe, despre hârtia bicoloră, dacă nu chiar patriotic tricoloră, despre o paginație greșită sau pur și simplu despre fascicole omise...

O carte este un instrument. Cu ajutorul acestui instrument se pot dobândi cunoștințe, se pot finisa sensibilități, se pot îmbunătăți caratele unei conștiințe. O carte poate fi tot așa de bine un tezaur, o valoare în sine ca un ban de metal nobil cu putere de circulație iar dacă investiția a fost înțeleaptă, o valoare care crește cu timpul. Dar pentru a fi o astfel de valoare, ea trebuie să dureze și să merite să fie păstrată. Ca să faci însă cu o carte care se dezmembrează după prima lectură, care își pierde foile la prima adiere a vântului - presupunând că o citești în aer liber -, care se rupe și se fărâmițează la prima răsfoire?

O carte este un semn de respect: față de autor care în nenumărate zile și nopți de strădanie a așternut pe hârtie gândirea și sensibilitatea lui; față de cititor, care, nerăbdător și emoționat, încearcă să se împrietenească cu ea; față de sine, față de editorul care îi dă cărții forma potrivită, mai confortabilă și mai durabilă pentru ca produsul său concret să fie un mesager cu viață lungă și frumoasă.

"Cine iubește cărțile recunoaște în ele niște ființe susceptibile de a-i restitui ceva din afecțiunea ce le-o poartă" (Eugene Poulet).

Cine iubește cărțile știe că, prin valorile morale ale unei cărți, demnitatea ocupă un loc de prim rang.

Ed. COVALI

Modelul didactic ca misiune și mesaj:

prof. VIRGIL DOBRESCU

Este un adevăr acela că o școală nu rezidă în zidurile ci în spiritul său, că datoria școlii este de a fi un centru de excelență în purificarea omului prin educație și în favorizarea elitelor, o cale de transmitere a informației dar și a comunității interumane, o cale de "mântuire prin cunoaștere" și de căutare a sensului vieții în valori.

Printre profesorii care au întruchipat, prin excelență, acest mesaj educativ a fost Virgil Dobrescu, un adevărat "director de conștiințe" fragile, așa cum erau niște elevi veniți din lumea satelor dar cu sete de cunoaștere, aduși la "școală mai departe" de niște învățători cu adevărată vocație didactică și uneori chiar împotriva părinților. Intram în școală, cum spunea Țuțea, cu un leu într-o cireașă, prin dorința de a devora cărțile și de a găsi astfel, în educație și muncă, în profesiunea viitoare, o resursă pentru orice aspirație și o soluție la orice eșec.

Am plecat din Școala Normală Gh. Asachi din Piatra Neamț unde Virgil Dobrescu era director și profesor de pedagogie, cu convingereu, subiectivală la maximum, că școala secundară trebuie să-ți ofere o cultură generală, să-ți creeze deprinderea de a studia ulterior (student fiind egal cu a studia), că ea trebuie să contribuie și să inițieze un mod valid de a gândi și concepe lumea și profesiunea pe care îți vei alege-o. Profesorii noștri, dar, prin excelență, Virgil Dobrescu, ne-au inoculat permanent ideea că în tinerețe se formează adevărata vocație pentru profesiune, că un tânăr, ca și la C. Noica, nu trebuie să-și piardă timpul în confruntări cu idei slabe, că acum se creează condițiile bazale ale "fericirii de a avea pasiune" pentru profesiunea ce o vei exercita în viață. De aceea, mutatis mutandis, pentru mulți dintre noi, profesorul Virgil Dobrescu a fost un adevărat Nae Ionescu, un autentic model pe care, sufletește, îl simțeam continuând modelul parental cu care am venit pe lume.

Beneficiind de o fericită întâlnire cu fiica profesorului V. Dobrescu și de informațiile amiabile oferite de domnul profesor P. Vasiliu, realizez una dintre datoriile morale de a evoca figura acestui ilustru pedagog ce s-a aflat și se află la originea concepției mele despre viață și profesiune.

Născut la 3.04.1893 în Țăndărei - Ialomița, urmează cursurile Școlii Normale din Galați și printr-o diferență de liceu (așa cum l-am copiat apoi și noi) îl găsim student la Facultatea de litere și filosofie din București. Student preferat al lui D. Gusti, absolvă secția filozofie-pedagogie cu "magna cum laudae".

Din anul 1931 până în 1947 funcționează ca profesor al Școlii Normale din Piatra Neamț, unde este și director, dând internatului un spirit de comuniune frățească și de apărare a elevilor în situații de impas (ca șef de clasă ce nu mă puteam acomoda cu militarizarea școlilor normale sub I. Antonescu, am fost apărat de el pentru a nu fi eliminat din școală).

Deși ținuta sa sobră determină la reținere și respect, în realitate era printre profesorii de care ne bucuram că nu lipsește la ore sau la lecțiile de aplicație, datorită științei sale pedagogice de a favoriza comunicarea loială cu noi. Ne stimulau seminariile sale libere, în care luam locul la catedră, iar profesorul în bancă și trebuia să vorbim liber despte etica lui Platon sau despre ideile pedagogice a lui Pestalozzi.

Ulterior, ca profesor universitar, într-o profesie unde principiile școlii active sunt condiția esențială a devenirii ca medic, m-am condus după concepțiile sale transferând viitorilor medici nevoia absolută de "a ști, a ști să facă și a ști să fie". Mi-au rămas în minte și suflet predilecțiile sale pedagogice despre pragmatismul lui J. Dewey sau pentru concepțiile unor pedagogi medici ca O. Decroly, Maria Montessori ori E. Claparede și pe care le punea în practică la Școala de aplicație alături de institutorii A. Iftimie și Gh. Ciubotaru. Programa alcătuită de el pentru "comunitățile de muncă" cu elevii din clasele mari a fost generalizată în toate școlile normale din țară, iar pentru desfășurarea practică a activității culturale a viitorilor profesori în lumea satelor a înființat căminul cultural "Gh. Asachi" din Dărmănești.

Eram stimulați a scrie articole în revista școlii "Preocupări didactice" ca și în vestita revistă "Apostolul", redactată de un alt profesor al nostru, Victor Țăranu, în numerele restante ale căreia (ce au rămas după război) mă uit și azi cu interes și nostalgie.

Principiile didactice superioare în aplicarea lor practică au fost valide și în familia sa, unde profesorii universitari Lucia Purece și Eugen Dobrescu și-au împlinit vocația didactică transferată de tatăl lor până la formarea convingerii proprii despre rostul predispoziției și al întregirii pasiunii științifice matematice, onorată pe cele mai înalte culmi ale învățământului românesc. Dârzenia de a trece peste orice impas esențial a fost moștenirea genetică dar îndeosebi morală oferită de tatăl lor.

Profesor sobru, apropiat, blând și plin de bunătate, decorat pentru meritele sale cu "Coroana României", era încorporarea adevăratei vocații pedagogice prin pasiunea sa pentru formarea de caractere ca efect al educației morale. Prin stimularea pasiunii de învățare permanentă și pentru descoperirea valorilor și ierarhizarea lor corectă, adevărat har ce i l-a dat natura, acest autentic epistemolog al educației a trebuit să sufere și detențiile nedrepte ale obscurantismului unei epoci care pedepsea până și dârzenia caracterului de a nu fi delator.

Profesorul și modelul nostru de viață profesional-didactică a trecut dincolo în 1966 dar ne-a lăsat, cu valoare de sublimă transcendență, memoria credinței nestrămutate în capacitatea și plăcerea înnăscută de a învăța și ca atare, în perfectibilitatea omului, memoria înțelegerii menirii de educator unde mediocritatea nu e permisă iar pregătirea excepțională este abia satisfăcătoare, altfel orice vocație devine sterilă și fără metadeschiderea forței creatoare a spiritului și mesajului educativ-uman.

Prof.dr. Gh. SCRIPCARU

Un ilustru slujbaș al învățământului nemțean:

VASILE BOGREA

În întâiul septembrie al veacului și al mileniului curent s-au împlinit 120 de ani de la nașterea (26.09.1881, Târnanca-Dorohoi) și 75 de ani de la moartea (06.09.1926, Viena, înmormântat la Cluj) lui Vasile Bogrea, mare lingvist, filolog, etimolog, etnograf, folclorist, poet, orator, gazetar și, peste toate, desăvârșit educator.

Cel care a făcut temeinice studii lingvistice și istorice la Universitatea din Iași (1902-1906) și, apoi, la Berlin (1910-1914) de filologie clasică, a fost întemeietorul catedrei de latină a Facultății de Litere a nou înființatei Universități Românești din Cluj (1919), pe care a slujit-o cu strălucire până la moartea-i timpurie. Fostul lui student, savantul Constantin Daicoviciu, l-a socotit "moldoveanul educator al Ardealului", iar N. Iorga l-a numit "profesorul fără pereche".

Învățământul nemțean se mândrește cu cel care a fost apreciat ca "o glorie veșnică a Universității clujene", dar a slujit - e drept, scurt timp - și școala noastră. În 1909, după luarea examenului de capacitate, a fost numit ca profesor titular, de română și franceză, la Liceul "Petru Rareș" din Piatra Neamț. Nu a ocupat catedra; obținând o bursă, a plecat la Berlin, în ianuarie 1910.

În condițiile anului 1913, ale Războiului II Balcanic, și-a întrerupt studiile și a venit în țară. Era ofițer de rezervă al Regimentului 15 Războieni din Piatra Neamț. Fiind în oraș, a predat filosofia la Liceul "Petru Rareș" în perioada ianuarie-iunie 1913, după care a făcut campania militară din Bulgaria, alături de Mihail Sadoveanu. Și-a continuat apoi studiile la Berlin.

Deși luminoasa-i prezență în învățământul nemțean a fost scurtă, a lăsat urme luminoase în conștiințele colegilor și ale elevilor săi. Colegii de cancelarie pietreni au primit, dar au și dat, fiind și ei pedagogi de talie națională. Printre ei îi enumerăm pe: Panaite Criveț, Panaite Popovici, I. Vasilco, V. Ghițescu, Dimitrie Focșa ș.a. Benefică a fost - pentru ambele părți - prietenia cu G.T. Kirileanu și cu Teodor Naum, proprietar în Cândești-Neamț, fost profesor la Piatra Neamț, care i-a devenit urmaș la catedra universitară din Cluj. Fratele lui V. Bogrea a fost învățător la Tg. Neamț.

Vasile Bogrea a lăsat, în scrierile sale, multe învățături pedagogice. Amintim câteva din lucrarea "Sacra via", Ed. Dacia, 1973, Cluj, 352 p.

- "Tinerimea e ca o harpă eoliană: ea vibrează înfiorată la cea mai ușoară tresărire a sufletului național" (142).
- Neglijarea istoriei și a limbii latine în școală "ar însemna un dezastru pentru că ea ar osândi spiritul tineretului nostru la o deplorabilă superficialitate, răpindu-i unicul mijloc de a înțelege și a judeca prezentul" (94).
- "Ca să vorbești bine despre un subiect nu e deajuns să-l ai în cap; și inima trebuie să-ți fie plină de el" (134).
- "Să iubești pe studenți; să știi ce spui, cum spui și cât spui; să nu uiți hotarele științei și ale minții tale; să nu uiți că deasupra talentului și științei este un lucru incomparabil mai mare: conștiința" (141).

Credem că pedagogia românească a veacului al XXI-lea are de câștigat prin recursul la fapta și gândul marelui Vasile Bogrea!

Profesor Traian CICOARE

▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII

INSTITUȚIILE EXTRAȘCOLARE ȘI PREDAREA LITERATURII ÎN ȘCOALĂ

(Urmare din numărul trecut)

7. TEATRUL

Pornind de la faptul foarte cunoscut, acela că teatrul are un rol deosebit în formația culturală, în educația etică și estetică, și că în județul nostru dispunem de un teatru profesionist, deosebit de bine cotat în lumea teatrală din România, și nu numai, profesorul de literatură trebuie să-și propună să inculce elevului obișnuința de a merge la teatru și, odată ajuns aici, să recepteze nu numai subiectul operei respective ci și mesajul ei estetic. Cu atât mai mult cu cât Teatrul Tineretului din Piatra Neamț, care la 1 iulie a.c. a împlinit patruzeci de ani de existență ca instituție artistică profesionistă de sine stătătoare, de-a lungul anilor, a abordat și abordează piese din repertoriul românesc clasic și contemporan. Amintim doar câteva titluri: "Răzvan și Vidra" de Bogdan Petriceicu Hașdeu, "Act venețian" de Camil Petrescu, "Jocul de-a vacanța", "Ultima oră" și "Steaua fără nume" de Mihail Sebastian, "Năpasta", "O noapte furtunoasă", "D-ale carnavalului" și "O scrisoare pierdută" de I.L. Caragiale, "Domnișoara Nastasia" de G.M. Zamfirescu, "Matca" de Marin Sorescu ș.a.

La acest repertoriu trebuie să mai adăugăm și spectacolele (deși în ultimii ani tot mai puține) ale unor trupe profesioniste care nu ocolesc județul Neamț, precum și spectacolele trupelor participante la Festivalul Internațional de Teatru (organizat de T.T.) sau la Festivalul Teatrului de amatori organizat de Casa de cultură din capitala județului. Chiar și la o privire fugară se poate constata că repertoriile teatrale conțin un număr impresionant din lucrări dramatice cuprinse în programele școlare sau care aparțin unor autori studiați.

În atribuțiile profesorului de literatură intră și activitățile ce au menirea de a pregăti elevul pentru receptarea spectacolului teatral, chiar și atunci când textul dramatic este cunoscut. În acest sens, se va avea în vedere "ce" să vizioneze, "cât" și "cum" să vizioneze un spectacol. În această activitate de pregătire se pot folosi diverse modalități: vizite la teatru (pentru cunoașterea activității din "spatele scenei"); discuții cu oameni de teatru; întâlniri cu actori; lectura unor materiale despre montarea spectacolului de-a lungul anilor; practicarea teatrului școlar și, bineînțeles, modalitățile folosite la clasă de către profesor: recitarea artistică, dramatizarea, lectura pe roluri etc. Toate acestea vor avea în vedere familiarizarea elevilor cu modalitățile de expresie în teatru (literatură, muzică, artele plastice), cu elementele componente ale spectacolului teatral (textul literar, coregrafia, scenografia, recuzita, ilustrația muzicală, lumini și, nu în ultimul rând, regia) și rolul acestora în realizarea spectacolului.

Vizionarea spectacolului în grup se va realiza de către profesor cu fiecare clasă sau cu clasele paralele, iar când se face vizionarea cu mai multe clase din școală sau din mai multe școli, profesorul va avea în vedere gruparea elevilor pe clase însoțiți de diriginți. Să nu omitem faptul că vizionarea unui spectacol trebuie să fie un ceremonial, un ritual care să contribuie la dezvoltarea afectivității elevului.

Discutarea spectacolului este o modalitate de valorificare a impresiilor și de pregătire a elevilor în vederea viitoarelor vizionări. Aceste discuții pot avea loc imediat după spectacol, cu participarea actorilor și a celorlalți realizatori, în cadrul cercurilor literare din școală și chiar a lecțiilor introductive, de analiză literară sau de recapitulare. Discuția trebuie să graviteze în jurul operei literare prevăzute de programa școlară și să cuprindă aceleași etape, momente ca și ale analizei operei literare.

Pornind de la afirmația lui Jean Paul Sartre că "dramaturgia conține un apel de mare tensiune, capabil să provoace conștiința poziționlă a publicului", vom conchide că eforturile conjugate ale școlii și ale teatrului, în direcțiile, mai sus amintite, vor ajuta profesorul în activitatea de studiere a literaturii în școală, iar teatrului îi va da posibilitatea de a-și educa viitorii spectatori și împreună vor realiza formarea la elevi a simțului estetic, lărgirea orizontului și îmbogățirea volumului de cunoștințe al acestora.

Constantin TOMȘA

ÎNVĂŢĂMÂNT ŞI REFORMĂ

Programa şi manualele alternative de Limba şi literatura română

Necesitatea unor schimbări în organizarea şi desfăşurarea învăţământului, precum şi modernizarea programelor şi a manualelor şcolare la toate nivelurile se impunea, fără nici o obiecţie.

Lucrurile au scăpat de sub control având în vedere numărul mare de instituţii particulare de învăţământ şi, mai ales, avalanşa de manuale alternative care au dus la îmbogăţirea unor indivizi cu relaţii sus-puse.

În esenţă, principalele neajunsuri se constată în elaborarea programelor şi a manualelor alternative, precum şi în modalitatea de admitere în liceu. Faptul că Ministerul Educaţiei şi al Cercetării (sic!) nu consideră examenul de admitere în liceu obligatoriu pentru toate profilurile este mai mult decât o eroare, pentru că examenul de capacitate marchează absolvirea cursurilor gimnaziale şi dreptul de a concura la examenul de admitere, prilej de autentică selectare şi ierarhizare a valorilor, chiar dacă s-ar lua în calcul (procentual) mediile anuale şi media la examenul de admitere. (A se vedea rezultatele de la liceele care au susţinut probe de admitere!)

În privinţa conţinutului programei de Limba şi literatura română se constată că aceeaşi programă este incompletă pentru majoritatea profilurilor pentru că nu abordează probleme de studierea limbii române (gramatică, vocabular, stilistică), aşa cum au unele clase cu profil umanist şi cum sunt prevăzute în programele de studiere a limbilor materne, a limbilor clasice şi moderne. Introducerea unor capitole de "Limbă şi comunicare" nu suplineşte absenţa studiului gramaticii limbii naţionale şi efectele necunoaşterii normelor limbii literare sunt, uneori, catastrofale. Ne referim, mai ales, la oficialităţi care îşi încep discursurile cu "deci", şi abuzează de toate perlele stilistice specifice limbii "de tinichea".

Putem să ne facem o impresie de ansamblu asupra programelor pentru că au fost elaborate integral şi, cu excepţia programei pentru clasa a XII-a care se va aplica în anul şcolar 2002-2003, celelalte sunt utilizate. Este adevărat că autorii programelor şi-au propus o reducere a conţinuturilor, însă, uneori, au eliminat opere de prestigiu, fără motivaţie. Probabil, în viziunea unor elite sau a unor politicieni (deşi politica ar trebui exclusă din domeniul educaţiei!), este de gust îndoielnic să se mai studieze "Împărat şi proletar", "Scrisoarea III", "Răscoala" sau "Apus de soare", fiindcă unele sunt prea critice, iar altele au o evidentă tentă patriotică. Eventual, aceste texte se pot înlocui cu "capodoperele" denigratorilor lui Eminescu, Sadoveanu, Arghezi, Călinescu sau N. Stănescu.

Cea mai gravă eroare a programelor noastre este lipsa de coerenţă. Materia nu poate fi sistematizată în funcţie de epoci, curente, tematică pentru că este, de fapt, o incursiune în cultură şi literatură prin care se studiază segmente disparate. Cunoştinţele de teorie literară necesare unei sumare analize nu sunt sistematizate într-un capitol şi unele noţiuni nici nu se regăsesc în manuale. Programa clasei a IX-a este structurată tematic (şase teme, douăsprezece texte ficţionale, texte non-ficţionale şi elemente de limbă şi comunicare). Probabil această programă a fost gândită să încheie studiile gimnaziale, pentru că în programele claselor a X-a şi a XI-a se urmăreşte o incursiune în evoluţia speciilor: în clasa a X-a se studiază proza, iar în clasa a XI-a se studiază poezia şi dramaturgia şi se finalizează cu studierea epocilor şi ideologiilor literare.

Nu e dificil de observat că textele sunt rupte de contextul istoric şi cultural, că se studiază întâi operele şi apoi curentul literar-artistic în care se încadrează opera sau autorul, că nu se mai realizează o viziune unitară asupra autorilor care au cultivat genuri şi specii diferite: Alecsandri, Eminescu, Caragiale, Blaga, Mircea Eliade, Voiculescu etc.

Programa clasei a XII-a îşi propune "studiul aprofundat al literaturii" şi "dezbateri, sistematizări", pe baza altor texte din operele celor mai mari scriitori din secolele al XIX-lea şi al XX-lea, precum şi pe texte ale criticilor reprezentativi.

Diversitatea manualelor şi a textelor propuse spre analiză nu mai oferă elevilor aceleaşi cunoştinţe, încât formularea unor subiecte pentru proba orală la examenul de bacalaureat va cuprinde ades precizarea "la alegere dintre..."

Manualele elaborate deja (clasele IX-XI) prezintă unele neajunsuri: un lexic cu un înalt grad de dificultate, unele confuzii între noţiuni (a se vedea la clasa a X-a, Ed. All 2000 - care face distincţie între "letopiseţ" şi "cronică" sau prezintă "Istoria ieroglifică" a lui D. Cantemir ca "proză savantă", deşi este un roman alegoric etc.).

Credem că se cuvine o resistematizare a programelor care să ofere elevilor o viziune clară asupra epocilor şi autorilor studiaţi, renunţându-se pe cât posibil la fragmentarea operelor unor autori care apar în programa tuturor anilor de studiu.

Vasile AGAFIŢEI

ISTORIA ŞI REFORMA ÎNVĂŢĂMÂNTULUI

Iată-ne ajunşi la patru ani de la declanşarea reformei învăţământului din România. O reformă ale cărei rezultate au fost lăudate întotdeauna de cei care au promovat-o şi adeseori criticate de o mare parte a cadrelor didactice. Şi totuşi...

Analiza reformei învăţământului istoric în şcoală impune evidenţierea aspectelor pozitive, dar şi negative ale acesteia, a impactului pe care l-a avut asupra elevilor şi profesorilor de specialitate. Încă de la început, trebuie să recunoaştem că reforma a produs modificări de substanţă la nivelul programelor şcolare şi, implicit, asupra conţinuturilor învăţăturii. De la programele supraîncărcate şi manualele elaborate total neprofesionist s-a ajuns, în momentul de faţă, la o stare de fapt cu totul schimbată: programele de istorie sunt mult mai "aerisite", manualele (opţionale şi nu alternative cum sunt numite ele) mult mai atrăgătoare pentru elevi, cu o expunere simplă şi directă a conţinuturilor, cu o structură complexă a temelor ce pune accent pe capacitatea de observare şi analiză a elevilor. Bineînţeles, există diferenţe de la un manual la altul (spre exemplificare vezi manualul de istorie pentru clasa a XII-a, Edit. Sigma comparativ cu manualul editurii Humanitas, clasa a XII-a), însă în mare se respectă un anumit tipar: conţinutul cu trimiteri la documente şi ilustraţii, tabel cronologic, dicţionar de termeni istorici la sfârşitul lecţiei sau temei, sarcini de lucru pentru elevi, fişe de evaluare ş.a.

Un loc aparte în dezbaterea şi analizarea reformei învăţământului istoric îl ocupă programa de "Istoria Românilor" (clasa a XII-a), datorită discuţiilor aprinse pe care le-a suscitat (s-o recunoaştem, ulterior aprobării ei de către MEN) în rândul profesorilor, dar şi al opiniei publice. Absenţa unor teme importante ale istoriei naţionale din cadrul programei a pus sub semnul întrebării seriozitatea elaborării ei şi a stârnit indignarea dascălilor. Modificările făcute ulterior, în sensul introducerii unor noi teme, au dat satisfacţie şi au mai temperat criticile.

O notă proastă trebuie dată, după opinia mea, stabilirii raportului naţional-universal în studierea istoriei în învăţământul gimnazial şi liceal. Dacă înainte de declanşarea reformei exista un anumit echilibru în acest raport, trebuie să observăm, cu tristeţe, că noua formă s-a greşit prin acordarea unui interval de timp mult mai mare studierii istoriei universale (în fapt, este vorba de istoria civilizaţiei europene) în raport cu istoria naţională. Astfel, s-a ajuns ca în primii trei ani de liceu să se studieze teme ale istoriei civilizaţiei europene, pentru ca istoriei naţionale să-i fie "suficientă" clasa a XII-a.

Reforma a produs modificări şi în ceea ce priveşte modalitatea de evaluare a cunoştinţelor elevilor. Pe lângă metoda tradiţională de evaluare orală, s-au impus deja metode moderne care pun accent pe latura formativă a şcolii, cum ar fi: elaborarea unor referate şi eseuri pe o temă dată, aplicarea unor teste grilă, întocmirea de portofolii ş.a. Încercarea de a impune o perioadă de evaluare distinctă la sfârşitul semestrelor s-a dovedit total neinspirată şi, în consecinţă, a fost eliminată, revenindu-se la evaluarea ritmică pe parcursul întregului an şcolar, modalitate folosită de majoritatea profesorilor.

Un alt aspect negativ al reformei este cel legat de eliminarea istoriei naţionale, ca disciplină obligatorie, din cadrul examenului de bacalaureat. Promotorii reformei au găsit de cuviinţă că evaluarea cunoştinţelor elevilor despre trecutul istoric al neamului să fie opţională, deşi Legea învăţământului prevedea obligativitatea susţinerii unui examen la această disciplină. Lucrurile s-au aranjat rapid, de către foştii ministeriabili, cum altfel decât prin modificarea legii, cu ajutorul unei ordonanţe de urgenţă. Sperăm ca într-un viitor cât mai apropiat să se revină asupra acestui aspect, iar istoria românilor să fie reintrodusă, ca disciplină obligatorie, la examenul de bacalaureat. Altfel, vom auzi, în continuare, tot felul de bazaconii legate de istoria naţională, atât de la elevii noştri cât şi din partea opiniei publice. Şi să ne ferească Dumnezeu de opiniile emise pe ecran de "specialişti" în istorie precum Marius Tucă et comp.

Prof. Mihai LOSTUN

▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII

"O DATORIE IMENSĂ FAŢĂ DE PUBLICUL TÂNĂR"

*** De vorbă cu dl. Cornel Nicoară, directorul Teatrului Tineretului ***

*** D-le Cornel Nicoară, m-aţi cam minţit. Aţi promis că o vreme, până nu vă limpeziţi, nu faceţi declaraţii presei şi acum nu pot deschide un ziar sau televizorul de răul Dvs. Acum v-aţi limpezit?**

Cornel Nicoară: Jumătate m-am limpezit, jumătate am fost încoltit...

*** Atunci vă încoltesc şi eu. Pe ce vă bazaţi? Mai simplu: cum staţi cu trupa?**

C.N.: Bine, cred că bine. A plecat un actor- Ovidiu Crişan şi au revenit alţi trei: Traian şi Loredana Grigoriu, Gina Gulai. Nu intenţionez să fac un concurs, nici să-i înlocuiesc pe Ovidiu Crişan: invitarea lui în spectacolele pe care le vom relua costă oricum mai puţin- şi în timp, şi în bani.

*** Deocamdată aţi fost numit director interimar. La ce v-aţi gândit mai întâi?**

C.N.: Eu consider că teatrul are o datorie imensă faţă de publicul tânăr. După revoluţie, copiii au uitat să mai vină la teatru pentru că aducerea lor la spectacole, în mod organizat, a fost considerată o metodă comunistă. Pentru că suntem obligaţi să facem tot ce este cu putinţă spre a ne apropia publicul tânăr vom începe cu un spectacol interactiv, ce urmează a fi prezentat de colegii mei Loredana şi Traian Grigoriu direct "acasă" la copilaşi, cu buna intenţie de a-i familiariza cu alfabetul teatral şi a le trezi gustul pentru această artă...

*** Mai departe...**

C.N.: Pentru ceilalţi- elevi de la şcoli generale- se va realiza, după premiera de la "Împăratul muştelor", un spectacol cu "Arvinte şi Pepelea", text clasic, binecunoscut şi inclus chiar în programa şcolară, o piesă ce va interesa cu siguranţă şi această generaţie...

*** Şi poate chiar publicul din afara târgului...**

C.N.: Mai vedem. Revenind la elevi, pentru cei de la licee, d-na Adria Pamfil realizează recitalul "Patria mea e limba română", spectacol ce urmează a fi prezentat gratuit în şcoli. Bineînţeles că acestor propuneri vom adăuga şi oferta noastră spectacologistică, la sediul TT, unde sperăm să fim gazde bune şi să nu dezamăgim. În acest sens, vom elimina de la început trivialitatea şi vulgaritatea de pe scenă pentru că- după concepţia mea cam învechită- nu astfel se face educaţie la teatru.

*** Practic, care vor fi premierele stagiunii?**

C.N.: După premiera de la "Bekkanko", ne pregătim ca pe 13 octombrie să realizăm în premieră pe ţară "Împăratul muştelor", o dramatizare a unui scriitor "en vogue" în Anglia, Nigel Williams, după "Lord of the Fiels", pentru care autorul William Golding a primit premiul Nobel în 1983. Din incitanta propunere a regizoarei Ada Lupu, ne imaginăm un spectacol serios, un spectacol dur, care va mobiliza la maximum întreaga echipă de actori (Anamaria Marinca, Gabriela Crişu, Dorina Haranguş, Ecaterina Hâţu, Nora Covali, Vasilica Oncioaia, Olimpia Mălai, Loredana Botezatu, Gina Gulai, Corneliu Dan Borcia).

*** Şi după "Împăratul..." ce urmează? Cât de departe puteţi gândi?**

C.N.: Răspunsul la această întrebare va fi clar după ce vom şti cât ne va avantaja rectificarea bugetului. Dacă ne vom mai permite o montare, atunci aceasta ar trebui să materializeze un gen de spectacol care n-a mai fost atacat în România- aşa-numitul "Cabaret politic". Am putea demonstra- pe un nucleu solid de teatralitate- două lucruri importante: clasicii noştri nu vor să îmbătrânească şi politica nu se schimbă esenţial, moravurile şi năravurile politicienilor rămânând cam aceleaşi.

*** Gândul e bun, dar cine munceşte?**

C.N.: Regia va fi asigurată de Felicia Dalu; la text ne mai gândim...

*** Hai să sintetizăm: ce arde acum în teatru?**

C.N.: În primul rând, n-avem bani. Orice director ştie că în trim. patru vine o rectificare de buget şi cheltuieşte cât poate până atunci. Eu intru în trim. IV cu praful de pe tobă şi dacă n-ai bani nu poţi respira. A doua problemă a cărei rezolvare este vitală: locuinţele pentru actori. Opt actori dorm în rotondă, spaţiul în care trebuie să se şi repete, unde intră publicul în pauza spectacolelor... Nu-i nevoie să explic ce înseamnă asta pentru toată lumea... Există promisiuni din partea primarului Ion Rotaru, a preşedintelui Consiliului Judeţean, Raul Bobeanu... Şi eu m-am obişnuit să iau în serios, cu atât mai mult cu cât, de-a lungul timpului, au demonstrat că sunt sensibili şi receptivi la problemele TT-ului. Al treilea lucru care trebuie rezolvat din mers este schimbarea climatului din instituţie. Criza de autoritate care a patronat teatrul, o destul de lungă perioadă, a făcut ca toată lumea să facă ce vrea. Eu încerc să conving toată lumea- actori, tehnicieni, personal auxiliar-administrativ- că se impune să tragem la aceeaşi căruţă, în acelaşi sens; că expresia "nu-i treaba mea" trebuie uitată, treaba noastră fiind treaba fiecăruia şi a tuturor. Dacă aceste lucruri vor fi înţelese, dacă vom

A consemnat Mircea ZAHARIA

(Continuare în pag. 5)

REFORMA ÎNVĂŢĂMÂNTULUI NEMŢEAN

* interviu cu prof. univ. dr. Vasile Postolică

Pentru cei mai tineri dintre cititori, profesorul universitar doctor în ştiinţe matematice Vasile Postolică are o prodigioasă activitate ştiinţifică în domeniu, şi nu numai. Începând cu semestrul II al anului universitar 1994-1995 este conferenţiar universitar la Facultatea de Ştiinţe şi Litere a Universităţii de Stat din Bacău, disciplinele Analiză Matematică şi Fundamentele Matematicii, iar din 1996 este profesor universitar la aceeaşi facultate. Este referent de specialitate la revistele Zentralblatt fur Mathematik, Mathematical Reviews, Optimization, Journal of Optimization Theory and Applications, Acta Mathematicae, Journal of Mathematical Analysis and Applications, membru titular în Academia Oamenilor de Ştiinţă din România, Societatea de Ştiinţe Matematice din România, American Mathematical Society, The International Society for Optical Engineering USA, Societatea Internaţională de Decizii Multicriteriale a Universităţii din Georgia, The Planetary Society din Pasadena-USA.

Din 16 septembrie 1997 biografia personală i-a fost inclusă în ediţiile a XVI-a şi cele ulterioare ale WHO'S WHO IN THE WORLD şi WHO'S WHO IN SCIENCE AND ENGINEERING, din 6 august 1999 biografia sa a apărut în 2000 OUTSTANDING INTELLECTUALS OF THE 20-th CENTURY şi în THE DICTIONARY OF INTERNATIONAL BIOGRAPHY - publicate la Cambridge, Anglia, iar de pe 7 ianuarie 2000 i se publică biografia şi în THE TENTH EDITION OF THE INTERNATIONAL DIRECTORY OF DISTINGUISHED LEADERSHIP - SUA.

Reporter - Cum vedeţi situaţia învăţământului universitar nemţean?

Vasile Postolică - Se cunoaşte faptul că la Piatra Neamţ coexistă forme ale învăţământului universitar de stat cu învăţământul universitar particular, ca reprezentante ale unor universităţi din ţară. Rezultatele obţinute sunt cel mai bine ilustrate de calitatea pregătirii ştiinţifice a absolvenţilor şi de posibilităţile oferite pentru integrarea în contextul social-economic şi politic. Dar cel mai important câştig real vizavi de învăţământul universitar pentru Piatra Neamţ ar fi crearea unei universităţi care să reunească profile tehnice, ecologice, turistice, economice, biologice, etc în acord cu politicile internaţionale educaţionale, prin valorificarea potenţialului local şi naţional, şi cu oferirea posibilităţilor de afirmare reală a tinerilor români, marcaţi la ora actuală şi de o pierdere a identităţii proprii, cuplată cu posibilităţile reduse de afirmare. În acest sens, l-am rugat pe domnul prefect Vasile Pruteanu ca şi în calitate de prestigios dascăl să întreprindem - împreună cu alţi colegi universitari - demersurile necesare înfiinţării unui campus universitar pe care Piatra Neamţ îl merită cu prisosinţă.

Rep. - Cum apreciaţi reforma în învăţământ?

V. P. - Cred că reforma în învăţământ ar trebui să se fundamenteze pe oamenii lucrului bine făcut, pe forţa încă existentă a învăţământului românesc dată de munca marilor dascăli reprezentativi, fără împrumutul - cu orice preţ - al unor reţete educaţionale nu întotdeauna compatibile şi benefice, cu asigurarea condiţiilor de informare, documentare, perfecţionare aferente, susţinerea lianţilor corespunzători dintre învăţământul preşcolar, primar, gimnazial, preuniversitar şi universitar, şi prin manuale pertinente din punct de vedere calitativ şi nu cantitativ, relaţia dascăl-tânăr să fie o veritabilă relaţie de prietenie dar în care fiecare să-şi cunoască responsabilităţile, crearea posibilităţilor veritabile pentru ca absolvenţii - indiferent de nivelul de învăţământ - să îşi poată valorifica pregătirea în primul rând în ţară, nu să fie nevoiţi să traverseze un adevărat zbucium pentru a găsi un loc de muncă în afara frontierelor ţării. Este incredibil de nedrept ca o ţară ca România, înzestrată cu binecunoscute resurse naturale şi umane, să nu beneficieze de roadele pregătirii tinerilor, cu atât mai mult cu cât binecuvântarea dată de Dumnezeu acestora este permanent completată, prin eforturi deloc uşoare, de părinţi, dascăli, rude etc.

Rep. - Mai concret...

V. P. - Competenţa profesională, în accepţiunea cea mai largă, reprezintă esenţa valorii umane, oricât de modestă ar fi aceasta. Poate mai mult ca oricând, ar trebui să se acorde atenţia cuvenită acestui fapt, într-un deplin spirit de echipă, mai ales că - relativ la existenţa umană - s-au depăşit demult fazele interdisciplinare, aflându-ne în prezent în contextul transdisciplinar care reuneşte dimensiunile ştiinţifico-tehnice cu cele social-economice, respectiv politice. Un respect minim pentru semeni îi obligă, pe cei desemnaţi să reprezinte prin conducerea unor instituţii de învăţământ, să-şi facă publice curriculum vitae personal, îndeosebi privind realizările profesionale.

Rep. - Trecând de la general în plan personal, ce proiecte aveţi în atenţia imediată?

V. P. - Publicarea a două lucrări ştiinţifice în California şi Germania, participarea la al XIX-lea Colocviu Internaţional de Spaţii Liniare Topologice Ordonate organizat de Secţiunea de Ştiinţe Matematice a Academiei Române, continuarea colaborărilor pe plan internaţional cu universităţi şi centre ştiinţifice de prestigiu din Canada, Japonia, Italia, Franţa, Belgia, Olanda, USA. Pentru colegii din învăţământul preuniversitar, am în vedere, împreună cu domnul profesor Vasile Ţifui, realizarea unei cărţi privind fundamentele matematicii, iar ca un pasionat de aplicaţii ale matematicii în diverse domenii, sper să realizez - împreună cu domnul Virgil Cocea - o carte inedită de tratamente naturiste cu plante care, cel puţin aşa după cum am proiectat-o noi, va fi o noutate chiar în plan mondial.

A consemnat
Cristina IORDACHE

REFORMA ÎNCEPE DE LA CATEDRĂ

Ca laitmotiv, aş persista în ideea că orice reforma trebuie să înceapă şi să se continue cu dascălul, omul de la catedră! Orice reformă trebuie sa reconsidere sistemul de pregatire a cadrelor didactice pentru că nu putem reforma ceea ce nu cunoaştem încă sau cunoaştem prea puţin.

Este adevărat ca, de o buna perioada de timp, termenii revoluţie, reformă, consacraţi deja în limbajul ştiinţific, dar şi în cel comun, rămân valizi numai acolo unde conţinutul practic social se suprapune cu o reformare interioara (în special la nivel de mentalitate) a fiecăruia dintre noi; şi, mai ales, a omului de la catedră. În epoca pedagogiei informatizate, învaţământul modern solicita din partea "actorilor" (profesori şi elevi) o mai eficienta valorificare a variabilelor de personalitate, a achiziţiilor de până acum, pentru o mai larga deschidere a perspectivelor educaţionale şi instructive. În acest context, a insista în demersurile reformatoare pe activităţile specifice dimensiunilor educaţionale cum ar fi: curriculum, evaluare, manuale şcolare, management (începând cu cel aplicat la nivel clasei de elevi), pune mai multe semne de întrebare referitoare la poziţia secundara ocupată dimensiunii de formare şi pregatire a cadrelor didactice pentru orice specialitate în parte. La întrebările legate de activităţile şi demersurile necesare didacticii fiecărei discipline, cum ar fi: "unităţi de învăţare", "competenţe specifice şi competenţe derivate", necesare conceperii şi întocmirii planificării calendaristice (anuale) şi secvenţiale (semestriale), CCD Neamţ împreuna cu ISJ Neamţ prin profesorii metodişti şi inspectorii de specialitate vor antrena toate cadrele didactice acreditate ca formatori pe fiecare disciplina şi arie curriculara, care, alături de şefii comisiilor metodice vor proiecta şi derula programele de formare iniţială (pentru debutanţii în învăţământ) şi continua conform ofertelor de programe ce pot fi consultate la CCD Neamţ. Am insistat asupra acestei necesităţi de formare deoarece se pare ca prea am sarit cu toţii la ceea ce mai trebuie perfecţionat ("cosmetizat") din mers la colegii cu vechime şi experienţă în învăţământ, insistând asupra unor reprezentanţi ai acestora - şefi de catedre, de comisii şi formatori, scăpând preocuparilor noastre (metodişti, manageri) segmentul debutanţilor în învăţământ: fie proaspăt absolvenţi, fie specialişti veniţi din alte sectoare de activitate. O atenţie sporită cred ca ar trebui s-o acordăm şi s-o solicite absolvenţii învăţământului particular pentru a-şi asigura reuşita carierei didactice pe baza unei temeinice şi actualizate formări în domeniul metodicii şi psiho-pedagogiei.

Ştiu ca ne propunem planuri mari, sunt convinsă că unii vor spune că e greu, lipsind acea grila valorica care sa cuprinda opţiuni consensuale privind evoluţia şi susţinerea acestor programe de formare, atât din partea unor colegi cât şi a unor reprezentanţi de instituţii ce ar trebui implicate mai mult, dar, împreuna cu acei câţiva care cred în necesitatea lor, care vor şi care pot, vom reuşi!

Aşteptările sociale din partea şcolii au generat o adevărata "retorica sociala": dezvoltarea învăţământului din ţara noastra trebuie să devina o prioritate naţionala, numai ca, de la vorbe până la fapte calea a rămas la fel de mare cu şi disponibilităţile de finanţare. Sperăm în mai bine şi dour cu "Aşa să ne ajute Dumnezeu!" traim.

Prof. Niculina NIŢĂ
CCD Neamţ

▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII

"O DATORIE IMENSĂ..."

(Urmare din pag. 4)

putea regăsi atmosfera şi climatul de lucru de altădată, atunci chiar s-ar putea să mă gândesc să mă prezint la concurs (n.r.- concursul pentru ocuparea postului de director). Dar, dacă nu voi reuşi să realizez aceste deziderate, va trebui să-mi recunosc omeneştile limite personale şi să renunţ. Dincolo de limitele astea, eu chiar nu mă pot angaja...

*** V-am întrebat la început care e starea trupei. Acum reformulez: care e pulsul trupei?**

C.N.: Nu pot să-ţi răspund clar. La modul declarativ, sunt semnale bune, în primul rând pentru că se munceşte şi sunt şi oarece perspective. Dar nu au venit încă din partea echipei nici concrete propuneri de repertoriu, nici de colaboratori...

*** Aveţi dreptate; degeaba îţi spune cineva că te iubeşte dacă n-o şi demonstrează.**

"Sper să vină şi vremea aceea, voinice", vorba lui Creangă. Ceea ce vă doresc cu intensitate.

C.N.: Aidomal

Cu puţin timp în urmă a văzut lumina tiparului, la de acum cunoscuta editură "Crigarux", cartea colegului nostru mai tânăr Mihai Floroaia (n.22 septembrie 1974, Piatra Neamţ), licenţiat al Facultăţii de Teologie Ortodoxă din cadrul Universităţii "Alexandru Ioan Cuza", Iaşi, specializarea Teologie pastorală, în prezent, profesor titular la catedra de religie ortodoxă a Şcolii "Spiru Haret" din Piatra Neamţ.

Cartea lui Mihai Floroaia a fost, iniţial, teza de masterat susţinută la absolvirea, în 1999, a acestor cursuri, în specializarea Teologie Istorică, sub îndrumarea cunoscutului preot profesor dr. Nicolae Chifăr care semnează o succintă dar pertinentă prefaţă.

SEMNAL

Mihai Floroaia
"INCHIZIŢIA ÎN EUROPA".

Chiar din introducere, autorul atrage atenţia cititorului că va încerca, în această carte, să răspundă câtorva întrebări pe care le reproducem şi noi: *a fost Inchiziţia cel mai de temut tribunal? Se împotrivea Biserica Romano-Catolică descoperirilor ştiinţifice? A reuşit ea să schimbe oarecum mentalitatea epocii, viziunea despre vrăjitoare, magie şi credinţe oculte? A avut Inchiziţia numeroase victime? Putem afla cu exactitate numărul acestora? A reuşit în contextul respectiv să accelereze sau să stopeze reforma protestantă?*

În cele peste o sută cincizeci de pagini ale cărţii, structurată în patru capitole (1.Inchiziţia un tribunal de temut?; 2.Inchiziţia în Franţa; 3.Inchiziţia în Italia şi 4.Inchiziţia în Spania), autorul, după cum mărturiseşte, şi-a propus să arate *"condiţiile în care a apărut şi s-a desfăşurat Inchiziţia"* precum şi *"diversele opinii despre ea"* şi este conştient că nu a putut cuprinde, în toată amploarea şi vastitatea sa, acest *"mare eveniment din istoria omenirii"* şi apreciază corect, considerăm noi, că lucrarea sa este o *"sinteză a ultimelor lucrări de referinţă despre Inchiziţie"*.

Cartea lui Mihai Floroaia, prin conţinutul propriu-zis, prin cele cinci anexe (mai ales cea despre "Inchiziţia în Transilvania") şi, nu în ultimul rând, prin bibliografia ce conţine lucrări de referinţă în domeniu, apărute în ultimii o sută de ani (de la "Lea Henri-Charles, *Historire de l'Inquisition au Moyen-Age*, Ed. Fischbaches, Paris, 1900" şi până la "Benazzi, Natale, D'Amico, Matteo, *Cartea neagră a inchiziţiei*, trad. de Michaela Şchiopu, Ed. Saeculum I.O., Bucureşti, 2001"), este nu numai un instrument la dispoziţia specialistului preocupat de acest aspect din istoria omenirii, ci şi o carte ce se citeşte cu interes de către toţi cei care sunt preocupaţi de a depăşi pragul ignoranţei sub care, în ultimul timp, se complac tot mai mulţi tineri şi nu numai.

Constantin TOMŞA

NOUTĂŢI ŞI PRIORITĂŢI PENTRU ÎNVĂŢĂMÂNTUL PRIMAR ÎN ANUL ŞCOLAR 2001-2002

Procesul de reformă îşi va urma cursul proiectat în anii din urmă, pentru a răspunde necesităţilor de pregătire temeinică a tinerei generaţii şi de compatibilizare de ansamblu a şcolii româneşti cu tendinţele învăţământului contemporan.

Priorităţile şi strategiile pentru acest an şcolar au fost dezbătute la stagiile de perfecţionare pe plan naţional în didactica disciplinei, pentru toate ciclurile învăţământului preuniversitar, conduse de formatori naţionali, în perioada martie - iulie 2001, precum şi la instruirile naţionale de la începutul lunii septembrie cu inspectorii din toată ţara, de la toate disciplinele de învăţământ.

1 Anul şcolar 2001-2002 cuprinde 34 de săptămâni, structurat în două semestre, ca în anul şcolar precedent, schimbându-se doar ponderea acestora: semestrul I are doar 70 de zile (în loc de 98 de zile în anul şcolar trecut), în perioada 17.09.2001 - 22 decembrie 2001; semestrul al II-lea are 102 zile (în loc de 85 de zile în anul şcolar trecut), în perioadele: 7.01.2002 - 16.03.2002, 25.03.2001 - 26.04.2002 şi 8.05.2002 - 14.06.2002.

La cele de mai sus se adaugă precizarea că în perioada 5-9.11.2001, la ciclul primar nu se vor face cursuri cu elevii, ci numai activităţi extracurriculare: excursii, vizite, concursuri etc., iar o altă precizarea se referă la faptul că evaluarea cunoştinţelor elevilor se va realiza în mod ritmic, pe întreaga durată a semestrelor, iar în ultimele săptămâni de şcoală ale fiecărui semestru se vor asigura recapitularea şi consolidarea cunoştinţelor.

2 Pentru anul şcolar 2001-2002 sunt valabile programele şcolare elaborate de CNC - MEN în 1998, cu excepţia programei de Ştiinţe pentru clasa a III-a, care este nouă. La clasa a IV-a, la disciplina Ştiinţe se aplică vechea programă (elaborată în 1998), urmând ca cea nouă să se aplice din anul şcolar 2002-2003. Pentru predarea la clasa a III-a a obiectului Ştiinţe nu sunt manuale noi, după nouă programă, desfăşurarea lecţiilor urmând să se realizeze pe baza unui ghid metodic, elaborat de un colectiv de specialişti, care este planificat să apară în următoarele săptămâni.

Apariţia unei noi programe la Ştiinţe este impusă de nevoia de a da acestei discipline un mai pronunţat caracter practic-aplicativ, prin care elevii să dobândească competenţe utile pentru o abordare ulterioară diferenţiată şi aplicativă a disciplinelor de învăţământ care derivă din trunchiul comun de ştiinţe studiat în ciclul primar. De aceea, obiectivele de bază ale acestei programe vizează formarea la elevi a capacităţilor de experimentare şi explorare, dezvoltarea interesului şi responsabilităţii pentru menţinerea unui mediu natural echilibrat, propice vieţii.

3 Elevii din clasa a II-a vor învăţa anul acesta după manuale noi, care au ca autori nume prestigioase: Marcela Peneş, cea mai prolifică autoare de manuale şi auxiliare pentru ciclul primar, care realizează o performanţă unică în domeniu, punând semnătura pe două manuale de limba şi literatura română, clasa a II-a, la Editura Ana, precum şi prestigioşii autori băcăuani, Ioan Surdu şi Ioan Dănilă, care realizează un manual de certă valoare ştiinţifică şi metodică, apărut la Editura Alll.). La toate celelalte clase ale ciclului primar se vor folosi manualele cunoscute (cu excepţia celui de Ştiinţe, clasa a III-a, care, aşa cum menţionam mai sus, este depăşit de programa şcolară.)

4 Actualele programe şcolare reprezintă opera unor serioase restructurări, accesibilizări şi descongestionări a vechilor programe analitice, din 1995, care, anunţându-se ca "primele documente curriculare, după aproape 50 de ani" , îşi propuneau să ofere "şanse egale de studiu şi de dezvoltare a capacităţilor intelectuale, sprijinindu-i pe elevi să-şi utilizeze optim potenţialul nativ". Iată însă că şi în programele şcolare în uz se constată că mai sunt încă elemente inutile sau inaccesibile elevilor, fapt pentru care, printr-un ordin al M.E.C. (nr. 3915/31.05.2001), se trece la eliminarea unor obiective de referinţă şi a unor conţinuturi, la expedierea la extinderi a altora, precum şi la unele reformulări şi simplificări. Nu putem să nu ne exprimăm nesatisfacţia că în loc să fie gândite la vreme aceste documente programatice, pe baza unor etape de experimentare şi de consultare a practicienilor de la catedră, trebuie să se facă reveniri, corectări şi adnotări, care pot complica actul de proiectare didactică.

5 În anul şcolar 1998-1999 cadrele didactice au luat cunoştinţă cu un important număr de concepte şi de reglementări privind reforma curriculară şi se pare că după 3 ani şcolari, majoritatea oamenilor şcolii şi-au asimilat noii termeni, iar o parte însemnată a acestora sunt convinşi de importanţa acestora. Iată însă că în acest an şcolar se introduc, cu foarte multă precauţie, termeni curriculari noi, în cadrul unor cursuri naţionale prelungite, în primăvara şi vara acestui an şcolar, la Botoşani, şi a instruirilor naţionale de început de an şcolar cu inspectorii şcolari de la toate disciplinele de învăţământ.Apreciem că neintroducerea la timp a conceptului de unitate de învăţare, odată cu noţiunile de curriculum nucleu, curriculum extins, obiectiv cadru, obiectiv de referinţă, opţional etc. constituie o serioasă scăpare a specialiştilor din cadrul Consiliul Naţional pentru Curriculum, fapt ce justifică acum teama de o reacţie negativă a cadrelor didactice. În ceea ce ne priveşte considerăm că unitatea de învăţare este o structură didactică absolut necesară pentru sistematizarea şi parcurgerea coerentă a procesului didactic. Aceasta defineşte o secvenţă, unitară din punct de vedere tematic, din ansamblul de conţinuturi care vor parcurse de elevi, timp de un şcolar, la o disciplină de învăţământ. Alte caracteristici ale unităţii de învăţare se referă la faptul că aceasta se desfăşoară sistematic şi continuu pe o perioadă de timp, integrează mai multe obiective de referinţă şi se finalizează prin evaluare. O unitate de învăţare reprezintă o parte din materia anului şcolar (un capitol sau mai multe capitole dintr-un manual şcolar) şi este redată prin tema activităţii. Termeni folosiţi pentru denumirea temei pot fi preluaţi din lista de conţinuturi a programei şcolare, din manual sau pot fi formulări originale. Unitatea de învăţare lasă libertate dar cere şi responsabilitate din partea învăţătorului / profesorului de a asocia, în funcţie de cerinţe şi condiţii concrete, "într-un mod personalizat" elementele programei obiective de referinţă, conţinuturi, activităţi de învăţare.

Proiectarea didactică pe bază de unităţi de învăţare este o practică de mulţi ani uzitată în sistemele de învăţământ din care s-au inspirat iniţiatorii reformei curriculare din ţara noastră. De aceea manualele de limbi moderne, inclusiv de la clasele mici, apărute încă de după 1990, precum şi modelele de planificări orientative de la sfârşitul acestora, sunt structurate pe bază de unităţi de învăţare. Iată de ce ne miră faptul că n-a fost preluat şi acest instrument de bază pentru aplicarea noului curriculum; unitatea de învăţare.

Credem că printr-un efort colectiv, în cadrul comisiilor metodice cât şi al grupelor şi centrelor metodice, colegii noştri vor realiza planificări calendaristice şi proiectări secvenţiale utile.

6 În anul şcolar 2001-2002 activităţile de perfecţionare didactică colectivă se vor realiza în cadrul comisiilor metodice (activităţi pe grupe de clase, într-o şcoală), în grupe metodice (colocvii metodice interşcoli) şi în cadrul sesiunilor de comunicări didactice (activităţi anuale, la nivelul unui centru metodic, constituit din mai multe grupe metodice). Reamintim colegilor învăţători şi institutori că în judeţul Neamţ există 12 centre metodice de perfecţionare colectivă, care cuprind 24 de grupe metodice.

Pentru activităţile pe grupe metodice (vechile cercuri pedagogice), temele colocviilor metodice semestriale sunt următoarele:

1)Semestrul I: Proiectarea demersului didactic. Proiectul unităţii de învăţare (cu exemplificări şi analize de proiecte de unităţi de învăţare, elaborate, în scris, de către fiecare participant);

2) Semestrul al II-lea: Evaluarea elevilor în spiritul unităţii de învăţare (cu prezentări, în scris, de modele de teme de evaluare iniţială, formativă şi sumativă, de către fiecare participant).

Pentru activităţile de la comisiile metodice, precum şi pentru sesiunile de comunicări didactice prezentăm o listă orientativă de teme prioritare pentru acest an şcolar:

a. Managementul şi gestiunea clasei de elevi;

b. Orientări noi în didactica disciplinei;

c. Valorificarea experienţei didactice şi dezvoltarea creativităţii cadrului didactic;

d.Cunoaşterea şi aprecierea obiectivă a personalităţii elevilor;

e.Cultivarea interesului pentru lectură la elevi;

f. Stimularea motivaţiei pentru învăţare la elevi;

g. Negocierea şi rezolvarea conflictelor;

h. Crearea personalităţii şcolii prin curriculum la decizia şcolii;

i. Dezvoltarea capacităţii elevilor de comunicare în situaţii concrete;

j. Dezvoltarea gândirii critice şi pozitive la elevi.

7 Stagiul de iniţiere pedagogică a familiei, numit "Şcoala familiei", va continua şi în acest an şcolar, în unele şcoli din judeţ. Pentru început am făcut o ofertă în acest sens către Şcoala Nr. 10 din Piatra-Neamţ, ofertă care a fost primită cu multă deschidere de către conducerea şcolii. Vom propune şi altor şcoli desfăşurarea acestui proiect, care pot apropia în mod semnificativ, în această perioadă de tranziţie a societăţii româneşti, cei mai importanţi parteneri de educaţie a tinerei generaţii şcoala şi familia.

Dan AGRIGOROAE

▲ ARTE & MEŞERII ▲ ARTE & MEŞERII ▲ ARTE & MEŞERII ▲ ARTE & MEŞERII ▲ ARTE & MEŞERII ▲ ARTE & MEŞERII

MULT E DULCE ŞI FRUMOASĂ ...

O lecţie de viaţă

Trăim vremuri aspre, ceţoase şi anapoda, iar cele mai multe sate româneşti nu mai sunt nici ele ca pe timpul bunicilor sau, măcar, al părinţilor noştri.

Din când în când, străbat ţara în lung şi-n lat, făcându-mi răgaz să stau de vorbă cu oameni încovoiaţi de trudă îndelungată, împovăraţi de ani, de suferinţă şi de nevoi, îngrijoraţi de soarta bietei noastre ţări.

Nu de mult, într-un sat de câmpie pârjolit de o secetă devastatoare, am ascultat, preţ de un ceas, o adevărată lecţie de viaţă de la un ţăran bătrân.

Are 92 de ani, ar mai vrea să muncească la câmp şi în gospodărie, dar nu-l mai lasă vederea, mâinile şi picioarele. S-a născut într-o familie cu 12 copii, dintre care în viaţă mai sunt el şi o soră care trăieşte departe. Nevasta s-a stins cu mulţi ani în urmă. Fusese harnică, blândă şi cinstită cum rar s-a mai pomenit. Îl urmase mereu ca pe Mântuitorul.

Trăieşte acum cu singurul fecior şi cu mulţi nepoţi "veniţi în vacanţă, care nu citesc nici o carte, nu pun mâna pe un băţ, ascultă muzică stricată, flecăresc cât e ziua de mare, pleacă de-acasă nu ştiu unde şi se întorc abia spre dimineaţa zilei următoare".

Are o pensie de mizerie, ca toţi lucrătorii pământului care au fost batjocoriţi, decenii de-a rândul, în ceapeuri.

Până nu de mult, muncea cât şapte oameni. Se scula la 4, dimineaţa, şi se culca târziu, spre miezul nopţii.

Fericit a fost doar atunci când, înainte de înfiinţarea ceapeurilor distrugătoare de oameni şi de ţară, era stăpân pe averea lui: pământ, animale, car cu boi şi singura secerătoare din sat. Negustori cinstiţi veneau şi-i cumpărau grâul, din care făceau pâine străinii din lumea largă. Pe atunci, oamenii din sat trăiau în pace. Prea puţini erau certaţi cu legile şi cu rânduielile statornicite din bătrâni. "Părinţii erau părinţi, copiii erau copii, învăţătorul, preotul, primarul, notarul, jandarmul erau respectaţi, pentru că omul era om şi statul era stat."

Din bărbatul puternic şi falnic de altădată, n-au mai rămas decât riduri adânci şi mâinile butucănoase şi negre ale gospodarului de odinioară: "Nu mai e nici o speranţă, taicăl Ţara e în mare necaz şi cred că nimeni nu ne poate scăpa de el. Fără credinţă şi muncă, fără înţelegere şi smerenie, fără chibzuinţă, cu atâta hoţie, cu nedreptăţi fără număr, fără fapte bune ne vom cufunda în întuneric. Nu-i aşteptaţi pe americani, taică ! Nu vine străinu' la români ca să le ridice acoperişul, să le dea să mănânce, să le facă drumuri, să le lucreze pământurile şi să le facă linişte în ţară !"

Într-un sat amărât de câmpie, un român de soi, care luptase brav şi prin pustietăţile din Crimeea şi de la Cotul Donului, are inima pustie că, acum, la răscruce de milenii, în satul lui se ară cu animale costelive, nu se mai ridică nici o casă, iar cele durate cândva, cele mai multe din paiantă, arată ca vai de mama lor. Că, nici în satul lui, lege nu există, că peste oamenii vrednici şi curaţi trece tăvălugul fricii, mizeriei, bolilor şi deznădejdii.

M-a petrecut, târziu, în noapte până la poartă, în cârja-i noduroasă, singurul prieten.

"Auzi, nepoate, cântecul dumnezeiesc al greierilor ? Ce minune !... Atât ne-a mai rămas..."

prof. Gheorghe ŢIGĂU

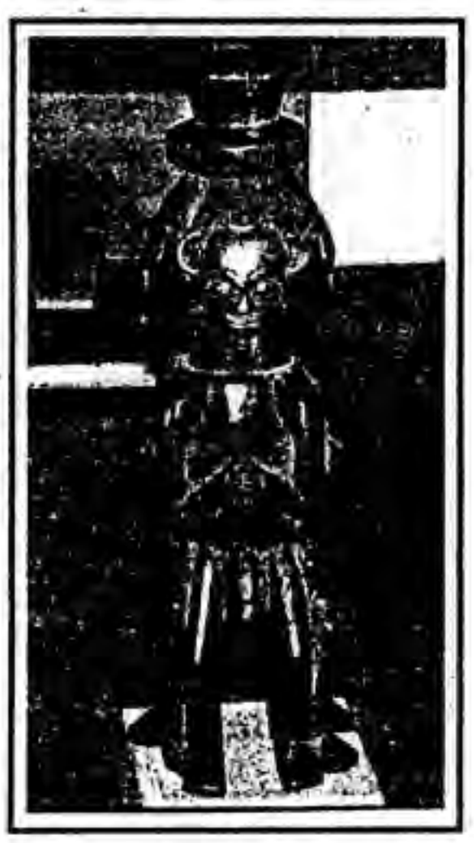

Mediocritate şi excelenţă

(Urmare din pag. 1)

Reculul unor profesori din rural în urban în perioada 1990-1993 a avut asupra şcolilor săteşti o influenţă devastatoare, căci cei plecaţi au fost cei cu vechime, experienţă etc., catedrele rămânând descoperite sau fiind completate (sub presiunea situaţiei) tale quale. Situaţia şcolilor rurale nu este nici în prezent rezolvată, ea s-a compromis an de an, până când părinţii dezamăgiţi de contradicţia dintre notele din cursul anului şi realitatea "capacităţii" au ajuns să protesteze şi chiar să ameninţe cu refuzul de a mai primi anumiţi profesori în şcoli.

O a doua mare transformare cu implicaţii asupra calităţii produsului didactic se referă la încadrarea absolvenţilor învăţământului particular în instituţiile şcolare. Nu ne dorim lansarea unei polemici pe tema nivelului de instruire al acestor absolvenţi, dar putem remarca cu toată onestitatea că instituţiile de învăţământ superior cu profil didactic (acreditate sau nu) au recrutat permanent acel eşalon de absolvenţi ai liceului care nu s-au încumetat să meargă spre cariere cu succes social (ASE, Drept etc) optând pentru reuşite pe măsura posibilităţilor.

Publicul şcolar este extrem de receptiv la toate aceste nuanţe manifestându-se cu reticenţă la constatarea unor sincope în pregătirea didactică iar profesorul în colaps încearcă să depăşească criza prin apel la o notă cât mai mare, cu efecte compensatoare. Această atitudine are un regretabil efect de contaminare, ceilalţi procedând asemănător dintr-un instinct de conservare, pentru a se pune "la adăpost" de critici.

Mult timp, această categorie de profesori "de treabă" au supravieţuit în mod onorabil, recompensaţi cu respectul comunităţii pentru "omenia" lor. Abia în ultimii doi ani, după introducerea examenului de capacitate, respectul şi omenia au divorţat, punând în evidenţă principala problemă a învăţământului românesc: nivelul de pregătire, implicarea şi răspunderea cadrului didactic pentru produsul muncii sale. Am folosit intenţionat expresia "produs al muncii", sugerată într-o discuţie cu părinţii care arătau că în ţara noastră există o Lege a consumatorului, un Oficiu naţional al protecţiei consumatorului, o întreagă reţea de instituţii şi normative care apără interesele celui ce plăteşte un serviciu, un bun, o activitate. Învăţământul este un serviciu public cu mult mai important decât altele, unii spun că ar fi cel de care depinde viitorul naţiunii. Contribuabilul este protejat împotriva proastelor servicii pe care le produc incompetenţa, indiferenţa etc. factorului de educaţie?

Ar fi timpul să recunoaştem că asemenea tare nu sunt accidentale şi nici nu formează "cazuri excepţionale", iar dacă ne vom îmbăta cu apă rece în continuare, nimeni nu va avea de câştigat decât un viitor - vorba anecdotei - mic şi negru.

Analizele întreprinse mai sus porneau de la premisa că rezolvarea problemei calităţii actului de învăţământ se poate realiza prin intensificarea acţiunilor de perfecţionare despre care Statutul personalului didactic pomeneşte la art.32, subliniind că: "Perfecţionarea se realizează în funcţie de necesităţile şi de interesele de perfecţionare ale diferitelor categorii de cadre didactice."

Intrate într-un con de umbră, la periferia managementului instituţional, formele şi metodele de perfecţionare sunt privite ca oarecum opţionale pe fondul asigurării prioritare a prezenţei la ore, numeroşi dintre manageri ignorând asigurarea unei strategii corespunzătoare prin care să oblige la creşterea interesului pentru perfecţionare.

Conducând de peste un deceniu activitatea Cercului pedagogic al profesorilor de Ştiinţe socio-umane, am fost martor la declinul acestei forme prevăzută în Statut, care arată că: "Activităţile metodico-ştiinţifice şi psihopedagogice realizate la nivelul unităţilor de învăţământ sau pe grupe de unităţi sunt comisiile metodice şi cercurile pedagogice."

Am constatat că unii manageri blochează participarea profesorilor la aceste activităţi sub pretextul că absenţa de la ore a 2-3 profesori dezorganizează programul şcolar. În fapt, se eludează normativele în vigoare elaborate de MEC, care obligă directorii de la şcoli să respecte prin orar aşa-zisa "Zi metodică" iar acolo unde (din motive subiective, după analizele cele mai simple) nu se asigură această zi, să se întocmească un orar special în ziua participării la activităţi metodice. Precizăm că într-un an şcolar se planifică 3 (trei) Cercuri pedagogice şi cinci-şase activităţi metodice de catedră, la nivelul instituţiei şcolare, acestea din urmă în afara orarului şcolar.

Se constată cu uşurinţă că efortul organizatoric al directorului este modest, însă nici în atare condiţii el nu este întreprins. Ne putem întreba dacă este vorba despre incapacitate managerială sau de o simplă neglijenţă.

Un aspect asupra căruia merită să adăstăm este cel al atitudinii comune (manager, Consiliu de administraţie, Consiliu profesoral) în raport cu eşecurile profesionale ale unora.

Articolul 33 din Statut stabileşte următoarele: "Personalul didactic precum şi personalul de conducere, de îndrumare şi control, participă o dată la 5 (cinci) ani la un program de perfecţionare. Intervalul prevăzut poate fi redus la solicitarea Consiliului de administraţie al şcolii sau a Inspectoratului şcolar, când se constată lacune în pregătirea ştiinţifică, metodică şi psihopedagogică."

Instrumentele normative există, dar acestea ar trebui să funcţioneze operativ şi obiectiv. O simplă "instruire" cu suplinitorii necalificaţi pentru acordarea suplinirii nu are mare efect şi de aceea suntem de părere că pârghiile organizatorice ale perfecţionării, începând cu veriga de bază, inspecţia şcolară, ar trebui repuse în drepturi.

În locul ridicării din umeri înaintea informatizării sau a oricărei reforme de ambianţă cosmetică, concentrarea efortului pe calitatea factorului uman ar trebui să fie prioritară. Deocamdată munca la catedră oscilează între mediocritatea abil disimulată şi excelenţa fără perspective.

O colecţie de artă salvată din calea terorismului!

(Urmare din pag. 1)

Salvat, datorită norocului, dintr-un întreg ideal pus în slujba umanitarismului global... Înainte cu puţine zile de abominabilul atac, tocmai discutasem despre eventualitatea organizării la Piatra Neamţ, în primăvara lui 2002, a unei expoziţii cu podoabe şi arme care au aparţinut triburilor indiene din America de Nord. Dar aceste lucruri preţioase se aflau la New York şi cine ştie dacă şi cum le va mai putea recupera Dan Purcara în lunile viitoare...

Iată, dincolo de imaginile şi comentariile cotidiene pe care ni le prezintă televiziunile din toată lumea, un caz concret şi cu o semnificaţie aparte în împrejurările sumbre pe care le traversăm. Nu numai că au dispărut mii de vieţi nevinovate în atacul terorist din 11 septembrie a.c., dar a fost distrusă şi o parte din reprezentarea substanţei eterne a vieţii, care este arta. Căci, până la urmă, chiar despre asta vorbim: despre confruntarea dintre valorile vieţii şi moarte, dintre civilizaţie şi barbarie, dintre libertate şi dogma sacrificiului. Să nu uităm că, recent, aceiaşi talibani au distrus cu tunurile şi dinamita celebrele statui afgane ale lui Buddha, datând din secolele V-VI d.H.!

În dezbatere PROIECTUL LEGII DE SALARIZARE ÎN DOMENIUL BUGETAR

(Urmare din pag. 1)

Este necesar să facem precizarea următoare: bugetul de stat fiind aprobat de Parlament, devine lege şi nu mai este negociabil, sau înainte de a deveni lege e proiect de lege şi în această fază trebuie să aibă loc negocieri între Guvern şi sindicate pentru a prevedea în proiect sumele necesare acoperirii cheltuielilor de personal în concordanţă cu creşterea preţurilor în anul respectiv şi în concordanţă cu calitatea de "prioritate naţională" care o are învăţământul în România.

■ Revederea prevederilor grilei de salarizare din învăţământ care să vizeze în primul rând creşterea salariilor pentru anii de început în cariera didactică care la această oră nu prezintă atractivitate pentru tinerii absolvenţi şi nici nu asigură un nivel de trai decent.

De asemenea, în grila de salarizare pentru învăţământ trebuie stabilite criterii obiective pentru încadrarea într-un nivel sau altul, printr-o relaţie optimă între studii, grade didactice, vechime în învăţământ şi calitatea prestaţiei didactice şi extradidactice.

CE SE IMPUNE?

Se impune, ca atitudine sindicală, solicitarea unor negocieri urgente cu Ministerul Muncii şi Solidarităţii Sociale, cu Ministerul Finanţelor Publice, negocieri care să ia în discuţie şi propunerile sindicatelor de bază, negocieri a căror finalitate să fie o grilă de salarizare care să dea cadrului didactic şi celor ce lucrează în învăţământ un statut în concordanţă cu importanţa deosebită a muncii pe care o desfăşoară.

▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII

REVISTA PRESEI LITERARE

☛ GHEORGHE GRIGURCU VERSUS OV.S. CROHMĂLNICEANU

De cîtva timp, criticul literar Gheorghe Grigurcu răspunde, în fiecare număr al revistei "Luceafărul", la o întrebare. În ultimul număr (32), întrebarea sună astfel: "De ce scrieţi rău despre Ov.S.Crohmălniceanu, chiar şi acum cînd nu mai e în viaţă?". Reputatul critic, afirmă, printre altele: "Ov.S. Crohmălniceanu n-a fost nicidecum un agitator cultural de ocazie, un politruc marginal, ci un ideolog de primă mărime, capabil el însuşi de a da directive, a urmări cu "vigilenţă revoluţionară" aplicarea lor şi a sancţiona în consecinţă. Există toate motivele a crede că pana sa devotată opresiunii a fost folosită de conducerea partidului nu numai pentru punerea în practică, ci şi pentru elaborarea infamelor sale măsuri în domeniul cultural. Partidul-stat avea mult mai mare încredere într-un atare personaj "nou", decît în magiştrii interbelici G. Călinescu, T. Vianu, M. Ralea, care, în ciuda compromisurilor la care s-au pretat, nu depăşeau condiţia unor "tovarăşi de drum", trataţi cu condescendenţă".

☛ VIOREL SAVIN VERSUS ALEX. ŞTEFĂNESCU

În ultimul număr al revistei "Observatorul cultural" (83), scriitorul Viorel Savin (care a împlinit în acest an vîrsta de 60 de ani) publică o replică lui Alex. Ştefănescu, criticul literar care a scris în numărul din 17 august al "Ziarului de duminică" o recenzie răutăcioasă la biografia semnată de poetul şi ziaristul Ioan Enache, "Viorel Savin - 60". Scriitorul în cauză (V.S.) a publicat pînă la prezent opt volume de teatru, două de poezie şi unul de publicistică. Una din piesele sale a avut (şi mai are) un succes deosebit la public. Este vorba de piesa "Bătrîna şi hoţul", jucată de mai multe teatre din ţară şi retransmisă de televiziune de peste zece ori.: "A lua în tăbărcă este o îndeletnicire cu mare dobîndă de succes în presa efemeră unde cantonarea unora sau altora în teritoriul lui "ei, aşi" le procură" - zice Viorel Savin.

☛ SCANDALUL DE LA IAŞI CONTINUĂ

Tot "Observatorul cultural" (83) găzduieşte cu generozitate noi atacuri la adresa scriitorilor ce conduc principalele reviste literare din Iaşi, Cassian Maria Spiridon, Lucian Vasiliu şi Valeriu Stancu. Ele sînt semnate de Dan Giosu, Mariana Codruţ şi Nichita Danilov. "Soarta declaraţiei celor 32 (în număr de 40, după ultimele înscrieri pe listă- n.n.) de scriitori ieşeni, încet-încet împinsă voit spre zona marginală a unui conflict minor, interpersonal, releva şi ea, cu asupra de măsură, multe din ciudăţeniile vieţii literare româneşti" - zice Mariana Codruţ. În acelaşi număr, criticul literar Constantin Pricop aderă la declaraţia celor 32. În numărul anterior, 82, revista publică un articol semnat de Vasile Baghiu, intitulat, "Nu criza literaturii, ci criza morală a conducerii Uniunii Scriitorilor", în care autorul dă note (submediocre) activităţii filialei din Iaşi a Uniunii Scriitorilor, Uniunii în general dar şi Asociaţiei Scriitorilor din Piatra Neamţ, din care face cu (sau fără?) onoare parte.

☛ JURNALUL LUI AUREL DUMITRAŞCU

Revista "România literară" a publicat într-un recent număr, pe două pagini, fragmente din cartea lui Aurel Dumitraşcu, "Carnete mov" (apărută la Editura "Timpul", sub îngrijirea scriitorului Adrian Alui Gheorghe). De altfel, fragmente din acest jurnal au fost publicate în aceste săptămîni de mai multe reviste literare din ţară, graţie aceluiaşi A.A.G. Cartea lui Aurel Dumitraşcu va fi lansată, probabil, la aniversarea a 46 de ani de la naşterea sa. Prin însemnările sale despre literatură, prietenie şi societatea în care a trăit, Aurel Dumitraşcu a pus o oglindă în faţa contemporanilor săi, prieteni sau neprieteni. Şi cum o oglindă reflectă imaginea netrucată şi neretuşată (aşa cum ne-am dori-o noi), o seamă din personajele acestei cărţi (cele încă în viaţă) vor avea motive de mare supărare.

☛ "ELITA" şi "PROSTIMEA", ÎN VIZIUNEA LUI URICARU

În numărul 36 al revistei "Contemporanul", scriitorul Eugen Uricaru, preşedintele Uniunii Scriitorilor, face cîteva interesante consideraţii referitoare la "elita" românească şi raporturile ei cu "prostimea". "Comparativ cu celelalte ţări din regiune, elita românească avea calităţi, care o aşezau alături de cea franceză sau germană. Dar spre deosebire de elitele ţărilor vecine - afirmă Eugen Uricaru - elita românească avea convingerea că nu are nici o "datorie" de achitat restului naţiunii. (...) Din păcate, elita de astăzi (şi în mare parte şi cea dintotdeuna a României moderne) are mai mult o dimensiune "tehnică" decît una "spirituală". Din această cauză ea doreşte să se impună, nu să fie recunoscută ca atare. (...) Nu poţi fi elită doar pentru că aşa ai hotărît de unul singur. Elita este un rezultat al reformei, nu un produs al revoluţiei".

OCHELARIST

CONTEAZĂ NUMAI DASCĂLUL, TABLA ŞI CRETA

Cînd Ministerul Educaţiei Naţionale (MEN) a devenit Ministerul Educaţiei şi al Cercetării (MEC), circotaşii de serviciu au început să şuşotească pe la colţuri. Au lăţit zvonul că Guvernul a încercat să bage două oi moarte în aceeaşi groapă. Motivaţia? Îşi vor face reciproc respiraţie artificială. Dar culmea, groapa comună a bugetului e cam strîmtă, iar aerul are miros greu de sărăcie. Urmarea? Învăţămîntul şi Cercetarea sînt într-o situaţie deplorabilă.

Şcoala românească stă gata-gata, acuş-acuş să înceapă. Sau să se termine. Şi în 2001/2002, în destule şcoli din mediul rural, orele de curs vor începe cu "atelierul". Asta înseamnă că dascălii şi învăţăceii vor aduce ultimele cosmetizări şcolii. Vor cîrpi băncile hîrbuite numite "balansoare", vor repara pereţii răzuiţi de astăvară pînă în cărămidă, vor acoperi "găurile" din tavanul spart.

Depinde de cît de avută sau sărăcuţă este şcoala. Şi mai depinde de ceva: de directorul coordonator, plus primarul comunei.

Cît priveşte manualele şcolare, e bine să nu mai discutăm.

Dacă tot suntem vai de cucurigul nostru, s-o recunoaştem cinstit. Să nu ne dăm grande cu cele 4 maşini pentru transportul elevilor, repartizate la Pocreaca din Deal, pentru că toţi ştim cum e viaţa la ţară. Asta nu înseamnă că negăm rezultatele frumoase din învăţămînt.

Domnilor, în viaţa şcolii contează numai dascălul, tabla şi creta. Atît. Adică numai ce se face în clasă. Acolo se întîmplă totul sau nimic. Avem elevi şi profesori pe care i-ar dori oricine (v. rezultatele de la olimpiadele internaţionale). Numai că, evident, în invidiatul nou sistem de învăţămînt, ceva scîrţîie. E şubredă dimensiunea programatică.

Cele mai "fierbinţi" noutăţi pentru noul an şcolar? Cîteva: în Minister a fost creat un post de director general pentru şcolile din mediul rural, pachetele cu rechizite şcolare pentru cei peste 900.000 de elevi defavorizaţi au plecat spre destinaţie, se aplică din nou "legea gemenilor"- adică, dacă doi fraţi gemeni dau admitere la aceeaşi unitate şcolară, unul obţinînd media 8 iar celălalt 6, ultimului i se ridică media la nivelul fratelui mai bine pregătit. Frăţeşte, nu?

Apropo, vă mai amintiţi de prima dumneavoastră învăţătoare de la şcoala primară? Doamna cea blîndă, cu ochii mari şi limpezi din clasa a I-a? Învăţătoarea care v-a mîngîiat pe cap sau v-a ameninţat cu vipera de vargă?

Sărumîna Doamna Învăţătoare! Meritată cu prisosinţă, oriunde s-ar afla.

Dumitru RUSU

***N.R.** Textul a venit la vreme, revista a apărut mai tîrziu. Nu am mai sincronizat verbele, pentru că textul stă şi aşa în picioare. Şi încă bine.*

O noutate în învăţămîntul pentru preşcolari

Parteneriat Neamţ - Botoşani

La sfîrşitul anului şcolar 2000 - 2001, la Grădiniţa cu program prelungit nr.12 Piatra Neamţ s-a încheiat un protocol de parteneriat cu Grădiniţa cu p.p. nr.12 Botoşani, avînd ca scop perfecţionarea cadrelor didactice pentru un nou sistem educaţional "Step by step". La acest program, cu finalitate în anul 2003, au fost implicaţi inspectori de specialitate, manageri, educatoare, copii, părinţi. Conducînd unitatea care a fost vizitată, vreau să fac cunoscut noutatea acestui program "Step by step".

Faţă de învăţămîntul tradiţional preşcolar, aici intervin libertatea de acţiune a copilului în timpul activităţilor şi participarea directă a părinţilor şi rudelor apropiate în actul educaţional. Prin contactele directe de zi cu zi, părinţii au posibilitatea de a cunoaşte modul de acţiune a educatoarei şi pot ajuta la confecţionarea diverselor mijloace didactice, pot vedea progresele copiilor, necesităţile lor, comportamentul acestora în colectiv.

La întîlnirea cadrelor didactice de la grădiniţa noastră cu cele din Botoşani am fost informate despre modul de desfăşurare a activităţilor - urmînd ca, la următoarea întîlnire, ce va avea loc la Botoşani, să luăm contact direct cu acest program.

Menţionăm că acest program se derulează doar în cîteva judeţe din ţară, iar în Piatra Neamţ suntem prima unitate preşcolară implicată.

Director Ana CIUTEA
Grădiniţa cu PP nr.12
Piatra Neamţ

FRICA

În preajma deschiderii noului an şcolar, am încercat să discut cu profesori sau directori despre necazurile lor, despre lipsurile şi sărăcia pecuniară şi materială, dar interlocutorii deveneau rezervaţi, chiar panicaţi sau pur şi simplu deviau subiectul, de parcă ar fi fost tabuuri, secrete de nepătruns. Dacă unii mai "scăpau" cîte ceva, acel ceva era însoţit de precizarea: "asta discutăm în particular". După insistenţe de-a dreptul sîcîitoare, venea replica: "Ce-o să spună directorul dacă am criticat şcoala?", "O să se supere pe noi inspectoratul", "Ce ne facem dacă ajunge problema şi la minister?".

"Ce-ar putea să vă facă?", întrebam uimit. "Habar nu aveţi cîte se pot întîmpla!", răspundeau cu prudenţă.

Mai bîntuie, deci, în şcoli fantoma fricii (sau poate a lipsei de atitudine), teama de a nu păţi ceva dacă spui adevărul, în cazul în care acesta nu e prea roz. Este acea frică laşă, neputincioasă, maladivă. Frica ce duce la neadevăr. Acea frică ierarhică (director, inspector, minister) de dosare ticluite abil, de informatori cu zîmbetul pe buze şi plini de "solicitudine". Frica în care am trăit, care s-a cuibărit profund în celulele noastre şi de care nu putem scăpa uşor. Poate acesta este şi motivul pentru care în unele colective didactice domnesc suspiciunea, stresul, lipsa de unitate, de armonie, de cooperare, reticenţa, ca să nu-i spun lipsa de curaj de a vorbi despre lipsuri şi greutăţi, numai pentru a nu supăra pe cei de "sus" sau a-i menaja pe cei în mijlocul cărora lucrezi.

Liviu UNGUREANU

Gânduri... despre revista "Apostolul"

Am citit cu foarte mare plăcere ultimele numere ale revistei "Apostolul", revistă ce cu onoare conduceţi. M-am delectat cu numeroasele articole pe diferite teme, scrise cu competenţă de diferiţi autori dascăli prin excelenţă, scrise mai ales cu multă dăruire şi suflet.

De aceea m-am hotărât să vă scriu şi eu cîteva impresii pe care aş dori să le publicaţi în vreunul din numerele viitoare. Din conţinutul acestor numere am reţinut rubricile: Prestigiul şcolii - prestigiul culturii, Mesajul performanţelor ştiinţifice, Mult e dulce şi frumoasă, Clasicii, Prietenii noştri, Performanţe nemţene, Cel ce gândeşte singur şi altele pe care nu le mai enumăr.

M-a impresionat în mod deosebit rememorarea aleşilor slujitori ai şcolilor din Piatra Neamţ între care se numără şi Cleopatra Dobre, fosta mea directoare la Şcoala normală de fete, şcoală pe care am absolvit-o în anul 1950.

Reţin de asemenea cu plăcere şi numele unor colaboratori ai revistei: Ştefan Corneanu, Constantin Tomşa, Dumitru D. Ursache, Sofia Burculeţ, Gh. Amaicei, Traian Cicoare, Ed. Covali, Constantin Prangati, de numele căruia se leagă şi alcătuirea "Dicţionarului oamenilor de seamă din judeţul Neamţ". Ţin să-i mulţumesc pe această cale pentru bunăvoinţa pe care a avut-o de a-mi trece şi mie numele şi biografia în această admirabilă colecţie a numeroşilor oameni iluştri.

Multe evocări din revista

PRIMIM LA REDACŢIE

"Apostolul" îmi aduc în memorie şi frînturi din adolescenţa mea petrecută în preajma numeroşilor dascăli ai mei trecuţi, dar neuitaţi. Pe vremea cînd nu erau automobile prea multe, ei veneau la Şcolile normale de băieţi şi fete din Dărmăneşti cu birja şcolii şi, de cele mai multe ori, pe jos. Îşi ţineau orele la şcolile noastre cu multă grafie, devotament şi măiestrie pedagogică. Între ei se numărau în acea vreme profesorul Buhăescu de lb. română, Veronica Vicol, Cleopatra Dobre, Zenovia Tomulescu şi alţii.

M-a impresionat apariţia în nr. din luna iunie a unor biserici şi mănăstiri precum M-rea Voroneţ, Suceviţa, Dragomirna. Acestea îţi inspiră "smerenie şi încredere în viitor".

În final, cîteva cuvinte şi despre mine. Am absolvit Şcoala normală de fete din Piatra Neamţ în anul 1950. Am urmat cursurile anului I Facultatea de filologie a Universităţii din Bucureşti, după care am absolvit în oraşul Leningrad cursurile Facultăţii de pedagogie, psihologie şi logică. Aceste discipline le-am predat la Facultatea de Istorie-filosofie a Universităţii Babeş-Bolyai până la pensionare. Am devenit doctor în ştiinţe în 1970 cu teza "Unele aspecte ale dezvoltării operativităţii gândirii elevilor în cadrul procesului de învăţământ". Dintre volumele publicate până în prezent menţionez: Educarea comportării, Drumul vârstei noastre, Probleme sociologice ale tineretului, Tinere-cum te pregăteşti pentru viaţă, Prelegeri de pedagogie şi altele.

Am, în prezent, pregătit pentru tipar volumul "Personalitate, generozitate, demnitate" (aproximativ 200 de pagini). Aş dori să-l public la dv., la Editura ALFA. Dacă timpul vă permite aş dori să-mi comunicaţi în scris şi condiţiile ce se cer pentru publicare.

Natalia POPA

Rememorări pedagogice nemţene

Septembrie 2001

■ În "Apostolul" nr.7/1999 şi 18-19/2000, s-au semnalat aniversările din septembrie: Teodor Criveţ, 6/1861; Al. Lambrino, 10/1846; Eduard Covali, 11/1930; C.V. Gheorghiu, 15/1916; dr. C.I. Istrati, 17/1850; V.A. Trifu, 17/1869; Victor Savin, 23/1905; Victor Ţăranu, 25/1901; Aristide Caradja, 28/1981;

■ 1/1931, Şcoala Normală de Învăţătoare din Piatra Neamţ s-a mutat în localul propriu, nou construit, azi Casa de Copii Fete;

■ 1/1939, la festivitatea de pensionare a directoarei Şcolii Normale de Învăţătoare din Piatra Neamţ, Eufrosina D. Săvescu, s-a citit scrisoarea de mulţumire din partea Ministerului Învăţământului;

■ 15/1965, s-a deschis Grupul Şcolar de Chimie din Piatra Neamţ. Echipa de directori: profesorii Paul Vasiliu şi Silvia Baumgartner, secondaţi de maistrul Gh. Dascălu;

■ 15/1966 - începe activitatea, ca unitate de învăţământ distinctă, Liceul de Chimie din Piatra Neamţ (directoare Silvia Baumgartner), azi Grupul Şcolar "Gh. Cartianu" din Piatra Neamţ;

■ 15/2001, festivităţile de deschidere a anului şcolar preuniversitar 2001-2002;

■ 17/1878, n. la Odesa Alberto Cirillo, vestit profesor de muzică la Piatra Neamţ, dirijor şi compozitor foarte apreciat de George Enescu (m. 2.07.1950 la Piatra Neamţ);

■ 21/2001, Casa Corpului Didactic a judeţului Neamţ îl sărbătoreşte la sediul său pe reputatul învăţat lingvist, profesor universitar la Cluj (1919-1926), Vasile Bogrea (1881-1926), la 120 de ani de la naştere. Fost profesor şi la Piatra Neamţ;

■ 25/1922, m. la Piatra Neamţ Mihai Stamatin, mulţi ani director al Liceului "Petru Rareş" din Piatra Neamţ, cercetător, publicist, întemeietor al Muzeului regional "Cozla" din Piatra Neamţ; n. la Mălini-Suceava (16.10.1875);

■ 26/1881, n. Târnanca-Dorohoi savantul lingvist Vasile Bogrea, ilustru profesor al Universităţii din Cluj, fost în 1913 profesor şi la Piatra Neamţ; m. 3 septembrie 1926, la Viena, înmormântat la Cluj;

■ 26/1922, ministrul Învăţământului, dr. C. Angelescu, a inspectat şcolile din Piatra Neamţ, declarându-se foarte mulţumit de cele constatate.

Profesor
Traian CICOARE

APOSTOLUL:
● **DIFUZARE** - SEDPRESS, punctele Staţia Dărmăneşti; Magazin UNIC
● **ABONAMENTE** - Casa Corpului Didactic - persoana de contact Carmen DASCĂLU

■ APOSTOLUL - *revistă a cadrelor didactice din judeţul Neamţ, serie nouă, apare prin colaborarea Sindicatului Învăţământ Neamţ, Casei Corpului Didactic şi Asociaţiei Învăţătorilor din judeţul Neamţ (martie 1999).*
■ FONDATORI: *C. Luchian, V. Gaboreanu, V. Scripcaru, M. Stamate, I. Rafail, M. Avădanei (noiembrie, 1934)*
■ CONSILIUL DE ADMINISTRAŢIE: *Florin FLORESCU, director; Constantin TOMŞA - director executiv; membri: Dumitriţa RĂDUCU, Gheorghe AMAICEI* ■ *Ilustraţia: reproduceri din expoziţia Dan PURCARA.*
■ Redactor şef: *Mircea ZAHARIA;* redactor şef adj.: *Ştefan CORNEANU*

Casa Corpului Didactic, editura ALFA ISSN-1582-3121, str. Petru Rareş nr. 24, tel.: 223885; fax: 225332, Piatra Neamţ.

Preţul: 4.000 lei